O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV.№

Халқ сўзи

Ўзбекистон – келажаги буюк давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган ● E-mail: xalksuzi@uzpak.uz ● 2004 йил 13 июль № 146 (3421) Сешанба

МАМЛАКАТИМИЗНИНГ УЛКАН ХИРМОНИ

Мамлакатимизда истиқлолнинг дастлабки йиллариданоқ ғалла мустақиллигига эришиш давлат сиёсати даражасига кўтарилди. Президентимиз Ислом Каримов раҳнамолигида қишлоқ хўжалигида бу борада амалга оширилаётган туб ислоҳотлар ўзининг улкан самарасини бераётир. Ғалла етиштириш йилдан-йилга кўпаймоқда.

Деҳқонларимизнинг эл дастурхонини тўкин, ризқини бутун қилиш йўлидаги фидокорона меҳнати туфайли бу йил ҳам ғалладан мўл ҳосил кўтарилди. Тўрт миллион эллик минг тоннадан зиёд дон етиштирилди. Шунинг икки миллион тоннадан кўпроғи давлат омборларига тўкилди. Давлатга сотилган дондан ортиқча ҳосил ширкат ва фермер хўжаликлари ихтиёрида қолдирилди.

Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги ғаллачиликни ривожлантириш бошқармасидан ЎзА мухбирига маълум қилишларича, бу йил 1 миллион 300 минг гектардан кўпроқ майдонга ғалла экилган. Ҳозиргача ана шу ерларнинг саксон фоизидан кўпроғидаги ҳосил ўриб-йиғиб олинди. Қорақалпоғистон Республикаси, Бухоро, Сурхондарё, Хоразм, Фарғона, Андижон, Навоий, Наманган, Самарқанд, Сирдарё, Тошкент, Қашқадарё вилояти белгиланган режани ортиғи билан уддалади.

Ғалла экиш мавсуми уюшқоқлик билан ўтказилгани, навларни танлашда ҳар бир минтақанинг ўзига хос тупроқ, иқлим шароити эътиборга олингани ўрим-йиғимга ўтган йилдагидан кўра 10-12 кун эрта киришиш имконини берди.

Соҳада мулкчилик шаклини ўзгартиришга қаратилаётган эътибор туфайли фермерлар кўпаймоқда. Илм-фан ютуқларидан кенг фойдаланиш, экинга ишлов беришда янги агротехнологияларни жорий этиш, бегона ўт, заркунанда ҳамда касалликларга қарши курашнинг самарали усулларини қўллаш муваффақият гарови бўлди.

Президентимизнинг 2003 йил 24 мартдаги "Қишлоқ хўжалигида ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим йўналишлари тўғрисида"ги Фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг бу борадаги қарори аграр тармоқни янада ривожлантиришда муҳим дастуриламал бўлаётир. Деҳқонларимиз учун ажратилган минерал ўғит, ёнилғи-мойлаш материаллари, эҳтиёт қисмлар ўз вақтида етказиляпти.

Айни кунларда далаларимизда етиштирилган ҳосилни нест-нобуд қилмай қисқа муддатда йиғиштириб олиш, ғалладан бўшаган майдонларни пешма-пеш ҳайдаб, такрорий экинлар экиш ишлари қизғин паллага кирмоқда.

Б.ХИДИРОВА,
ЎзА мухбири.

ҚАШҚАДАРЁ — МАРРАДА

ҚАРШИ (ЎзА мухбири Ф.БОЗОРОВ).
140 минг гектар майдонда ғалла парваришлаган қашқадарёлик миришкорлар давлатга салкам 274 минг тонна дон топшириб, шартнома мажбуриятини бажарди. Вилоятнинг юксак хирмонига Касби, Қарши, Яккабоғ тумани ғаллакорлари салмоқли ҳисса қўшди.

Вилоят далаларида ўрим-йиғим давом этмоқда.

Шофиркон туманидаги «Бухоро» ширкат хўжалигининг Бухоро вилоятида алоҳида ўрни бор. Жамоада экинлар агротехника қоидалари асосида парвариш қилинаётганлиги, деҳқончилик маданияти яхши йўлга қўйилганлиги боис ҳар доим барча соҳаларда мўл ҳосил етиштирилмоқда.

Шунингдек, олинаётган фойда миқдори ҳам мунтазам равишда ошиб бораётганлиги натижасида хўжалик иқтисодиёти мустаҳкамланмоқда. Ижтимоий соҳага ҳам алоҳида эътибор қаратилиб, тиббиёт, таълим муассасаларига маблағ ажратилаяпти. Жамоада қўлга киритилган ижобий кўрсаткичлар учун хўжалик раҳбари Азимжон Латипов олий нишон «Ўзбекистон Қаҳрамони» унвонига сазовор бўлган.

СУРАТДА: ширкат хўжалиги раиси, Ўзбекистон Қаҳрамони Азимжон Латипов.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

Фармон ва ижро

Мустақиллик йиллари хотин-қизларнинг давлат ва жамиятни бошқаришдаги ролини ошириш борасида қатор фармонлар ва улар ижросини таъминлаш юзасидан кўплаб қарорлар қабул қилинди. Дарҳақиқат, демократик ўзгаришларда хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш, даврнинг тўлқинли ва шиддатли ислоҳотларида аёлларнинг бевосита иштирокини таъминлаш ҳамиша ҳукуматимизнинг диққат марказида турибди.

ЯНГИЛАНАЁТГАН ҲАЁТДА АЁЛНИНГ ЎРНИ

Хотин-қизлар ҳаракати янгиланаётган жамият, замоннинг томир уришларига мос равишда янги мазмун-моҳият касб этиб бормоқда. Яқин кунларгача кетмонга боғланиб қолган аёллар бугун фермер ва ширкат хўжаликлари, қўшма корхоналар, хусусий тадбиркорлик субъектларига раҳбарлик қилмоқдалар. Ўз иқтисодий, сиёсий, ижтимоий салоҳиятларини намоён этмоқдалар. Улар яратаётган ишчи ўринлари қишлоқларда хонадонлар иқтисодий аҳволини яхшилашда муҳим омил бўлмоқда. Ўз маҳсулотлари билан хорижга чиқаётган "Файз" холдинг компанияси, "Жўрабек", "Фармед" ва бошқа қатор корхоналар аёл ақлий имкониятлари, иқтисодий тафаккури, ташкилотчилик қобилиятларининг баландлигидан далолат беради.

Ўтган ҳафта Вазирлар Маҳкамасининг "Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2004 йил 25 майдаги "Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси фаолиятини қўллаб-қувватлаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармони ижросини таъминлаш чора-тадбирлари дастури тўғрисида"ги қарори эълон қилинди. Унда мамлакатимизда хотин-қизларнинг иқтисодий ва ижтимоий, сиёсий манфаатларини ҳимоя қилиш, уларнинг оилада, ижтимоий ҳаёт, давлат қурилишидаги ролини ошириш ишида жиддий камчиликлар ва фойдаланилмаган имкониятлар мавжудлиги чуқур таҳлил қилиб берилди. Айниқса, хотин-қизлар учун чиқаётган матбуот нашрларида замонамизнинг қандай мавзулари, муаммолари ёритилаётгани, улар миллионлаб оддий заҳматкаш аёллар, ҳаётга энди-энди кириб келаётган ёш қизларнинг талаб-эҳтиёжларини қанчалар тўла ва ҳаққоний акс эттираётганлигига алоҳида эътибор қаратилди.

Аслини олганда, аёллар жамиятда, давлатда жуда катта кучни ташкил этади. Аёл, энг аввало, ўз инсоний муқаддас вазифаси — оналик мартабаси юзасидан ҳам янги наслларни дунёга келтириш, тарбиялаш, элга қўшиш, уларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш, оила мустаҳкамлигини асраб-авайлаш, фарзандларининг маънавий-ахлоқий камолоти учун тинимсиз қайғуради. У оила ва жамиятнинг ўзаги, устуни сифатида, энг аввало, ҳақ-ҳуқуқини яхши таниши, ўзини ҳимоя қила олиши, иқтисодий мустақил бўлиши, замонавий касб-ихтисосликларни ўзлаштириш мажбуриятида эканлигини эндиликда тобора чуқурроқ англамоқда. Бунинг учун эса, унинг ҳунарманд қўлларига муносиб ишчи ўринлар кўпроқ бўлишини истайди.

Чора-тадбирлар дастурида кўрсатилганидек, мамлакатимиз хотин-қизларининг аксарияти қишлоқларда истиқомат қилади. Улар ёзнинг жазирамасида, қаҳратон қишнинг аёзли кунларида, далаларда, боғларда, чўлларда сидқидилдан меҳнат қилиб, қимматли моддий бойлик яратадилар. Баҳор кезлари қишлоқлардан ўтиб қолсангиз, ток бағазларини сўкичакларга боғлаётган юзлаб боғбон аёлларни учратасиз. Ғўза учқулоқ бўлиши биланоқ ягана ва чопиққа бел боғлаб, бола-чақаси билан далага кириб кетаётган меҳнаткаш опа-сингилларни кўрасиз. Пилла мавсуми келганда уйқусиз тонг оттириб, ипак қурти бошида парвона бўлаётган ҳам аёлларимиз. Улар жимитдек жониворни, оддий япроқни ипакка айлантирадилар. Ўттиз-қирқ кунлик кечаю кундуз қилинган меҳнат давлат хазинасига, журналистлар айтмоқчи, «кумуш тола» бўлиб қўшилади. Лекин унинг мана шу машаққатли меҳнатларига ўз вақтида ҳақ тўланаяптими? Ана шу масалада биз журналистлар, айниқса, аёллар муаммоларини ёритувчи нашрлар дадилроқ, билимдонроқ, таъсирчанроқ бўлиши керак эмасми? Президентимиз айтганларидай, халқимиз андишали, сабрли, борига шукур қилиб яшайди. Лекин меҳнати ҳақини вақтида ола билмасдан, тўй-ҳашамини ўтказолмай, қўли қисқа бўлиб қолган оилалардаги муҳитни қандай тасаввур қилиш мумкин? Ана шу борада қишлоқ меҳнаткашлари ҳақ-ҳуқуқини ҳимоя қилишда хотин-қизлар қўмиталари ҳаётга ишчанроқ ва яқинроқ бўлишлари

(Давоми 2-бетда).

Хабарлар оқимидан

Қўмита ташаббуси билан

Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси Ички ишлар вазирлиги билан ҳамкорликда «Меҳр ва мурувват» Давлат дастури доирасида кам таъминланган оилалардаги болаларни қўллаб-қувватлаш мақсадида хайрли тадбирларга қўл уришмоқда.

Яқинда Хотин-қизлар қўмитаси ташаббуси билан ИИВ тасаррруфидаги «Оқтош» дам олиш оромгоҳида 51 нафар кам таъминланган ҳамда хизмат вазифасини бажариш вақтида ҳалок бўлган ички ишлар ходимларининг фарзандлари дам олган эди. Жума куни иккинчи мавсумга яна 50 нафар боқувчисини йўқотган оилаларнинг фарзандлари жўнатилди.

Дилноза ИСЛОМОВА.

Жамғарманинг инсонпарварлик ёрдами

Тошкент вилояти Бўстонлиқ туманидаги «Бахт» оромгоҳида дам олаётган Хоразм вилояти ва Қорақалпоғистон Республикасидан келган болаларга «Соғлом авлод учун» Халқаро хайрия жамғармасининг инсонпарварлик ёрдамлари топширилди.

Мазкур тадбир доирасида оромгоҳда дам олаётган болалар тиббий кўрикдан ўтказилди. Шунингдек, жамғарманинг мутахассислари томонидан «Гиёҳванд моддаларсиз ҳаёт» давра суҳбати ўтказилди. Оромгоҳга тиббий жиҳозлар, дори-дармонлар ва мультивитаминлардан иборат мурувват ёрдамлари топширилди.

Ўз мухбиримиз.

ТОШКЕНТ (ЎзА мухбири Лазиз РАҲМАТОВ).
Мамлакатимиз ҳукумати тайёр маҳсулотлар, жумладан, болаларга мўлжалланган буюмлар ишлаб чиқаришни кенгайтиришга ихтисослашган корхоналарни рағбатлантириш, ички бозорни тўлдириш ва экспорт салоҳиятини оширишга алоҳида эътибор қаратмоқда.

Хорижий сармоя ҳисобига

— Вазирлар Маҳкамасининг "Ўзбекистон — Туркия "Бурсель — Тошкент Текстил" қўшма корхонасининг фаолиятини ташкил этиш тўғрисида"ги қарори фаолиятимизнинг асосий йўналишини белгилаб берди, — деди Туркия Бурсель компаниясининг Ўзбекистондаги ваколатхонаси раҳбари Эрхон Ивгин ЎзА мухбирига.

— Чирчиқ шаҳрида амалга оширилаётган мазкур лойиҳанинг умумий қиймати салкам қирқ миллион АҚШ долларига тенг. Уни молиялаштириш тўғридан-тўғри хорижий инвестиция ҳисобидан амалга оширилмоқда. Корхона ишга туширилгандан сўнг йилига салкам 57 миллион дона трикотаж буюм ишлаб чиқарилади. Шундан 16 миллион донаси болаларга мўлжалланган спорт либосларини ташкил этади.

Қўшма корхонада бир ярим минг нафар йигит-қиз иш билан таъминланади.

Сўнгги соатда

Ғолиб бугун аниқланади

Ливия Араб Жамаҳирияси пойтахти Триполи шаҳрида бўлиб ўтаётган шахмат бўйича Жаҳон чемпионатининг финал баҳси 3:3 ҳисобида дуранг натижа билан якунланди. Ҳамюртимиз Рустам Қосимжонов ва Буюк британиялик Майкл Адамс ўртасидаги учрашувлар бу билан тугамади.

Бугун, 13 июлда «тайбрейк» мусобақаси, яъни ҳар бири 25 дақиқадан иборат 2 партия жаҳон чемпионини аниқлаб беради.

Мазкур биринчиликда 10 учрашувдан тўққизтасини ғалаба, биттасини дуранг билан якунлаган болгариялик Веселин Топалов ярим финалда ҳамюртимизга айнан «тайбрейк» беллашувида тан берганлиги ишқибозларнинг ёдида турибди.

Бугунги ҳал қилувчи учрашувда Рустамга ғалаба ёр бўлишини тилаймиз!

Муносабат

Бу манзарани, бу ҳолатни ҳали узоқ унутмасам керак.
У Гулистонга тўйга келди. Тўйхона дарвозаси олдида турганлар орасида пичир-пичир, шивир-шивир бошланди. Кимнингдир чеҳрасида истеҳзо пайдо бўлди. Кимдадир эса ачиниш... Меҳмон ҳеч кимга қарамасдан қўлини кўксига қўйиб одамлар олдидан ўтди-да, даврага кириб кетди. Ярим соатдан сўнг, бояги ҳолат такрорланди: қўли кўксида бўлгани билан у яна ҳеч кимнинг юзига қарамай, бу ердан тезроқ чиқиб олсам бўлгани, дегандек шошиб-шошиб қадам ташларди. Уни тузукроқ кузатишмади. Уни фақат ўнлаб нигоҳларгина кузатиб турарди, холос.

Раҳбарки ёнмаса, куймаса...

У вилоятнинг биринчи раҳбари эди. Аввалги иш жойида ана шу одам меҳнати билан ўзини кўрсатиб, элнинг оғзига тушганди. Дастлаб у янги жойда ҳам бир қатор хайрли ишларга қўл урди. Босиқ, вазминлиги билан ном чиқазди. Бироқ кўп ўтмай унда ғалати кибр, манманлик дарди кўзга ташлана бошлади. Орадан уч-тўрт ой ўтгач эса у ўзини хон, кўланкасини майдон, деб ҳис қиларди. Садоқатига қараб кишиларга мансаб улашди. Ана шунда унинг атрофини хушомадгўйлар: «тур» деса турадиган, «ўтир» деса ўтирадиган кимсалар ўраб олди. Ўзига берилган катта ваколатдан тузуккина талтайиб ҳам кетди. Қабулхонасида шубҳали одамлар пайдо бўлди.

Энг ачинарлиси тузук-тузук одамлар унга ёқиш учун баъзан ялтоқланишни ҳам ўзларига эп кўрардилар. Бир куни денг, кичикроқ зиёфатда у бир амалдорни ҳамманинг кўз ўнгида ярим шишаароқни ичишга мажбур қилди. Косадаги ароқ лиммо-лим эди. Ароқ аччиқ бўлгани билан мансаб ширин эди. Амалдор ароқни охиригача сипқордию оғзини қўли билан юмиб гандираклаганча ҳовлига чиқиб кетди...

У режанинг қули эди. У фақат режага сажда қиларди.

Одатда ғалла майдонларининг ўқариқ четлари қўлда ўрилиб, деҳқонларнинг ўзига қолдириларди. Унинг буйруғи билан деҳқоннинг ўша арзимас улуши ҳам режа учун тортиб олинди. Одамлари бир қоп ҳам буғдой ололмаган йиллар бўлди. Алал-оқибат, унинг обрўйи ой сайин эмас, кун сайин тушиб борди.

Майли, биз ҳадеганда тарихдан мисол келтириб, тарихга мурожаат қилавермайлик. Андижон, Сурхондарё ва мана яқинда Самарқанд вилояти халқ депутатлари Кенгашининг навбатдан ташқари сессиялари ишини телевидение орқали томоша қилдик, унинг тафсилотларини матбуотда ўқидик. Ана шу сессияларда Юртбошимиз айтган гаплар кишининг баданини жунжиктириб юборади.

Ишонч, оқланмаган ва топталган ишонч. Учала сессиянинг қисқача мазмуни, унда айтилган танбеҳлар ана шу мухтасар сўзга жо бўлади.

Вилоятнинг биринчи раҳбари ёшидан қатъи назар ана шу элда яшаётган одамларнинг маслаҳатгўйи, яловбардори, ташаббускори, борингки, маънавий падари ҳисобланади. Қатор вилоятларнинг биринчи раҳбарларига билдирилган ишончни, эҳтимол, биз бўёқларини қуюқлаштириб таърифлагандирмиз. Зеро, улар ана шу ишончни майдалаб-майдалаб йўққа чиқардилар. Бу ишончни улар худди талқон каби ҳавончага солиб эзғилаб ташладилар. Ўғлим, деди уларнинг бири. Оғайним, деди уларнинг баъзиси. Жигарим, танишим, деганлари ҳам бўлди. Ўтидан кириб кулидан чиқадиганларга улар амал улашдилар. Ана шу яқинлари оғирнинг устидан, енгилнинг остидан ўтиб яшашни ўзларига касб қилиб олдилар. Қараб турибсизки, биринчи раҳбарлар эл-улусни эмас, ана шу бир тўда оғайниларига суяниб қолди. Уларнинг «дарди»ни одамлар дардидан устун қўя бошладилар. Ўзини, шаънини чирмовуқдек ўраб олган кимсаларнинг гапи-гап, сўзи-сўз бўлди. Тўғри, биринчи раҳбар уларнинг бошини бекорга силагани йўқ. Бекор деганлари нима эканлигини ўша раҳбарларнинг ўзлари яхши биладилар.

Яқинда Китоб довони орқали Самарқандга тушдик. Шаҳар четидан то Регистон майдонигача бўлган кўчанинг чанг тўзонини кўриб ҳайрон бўлдик. Йўлнинг икки четида гўшт дўконлари, ошхоналар жойлашган эди. Машина ғилдираклари тўзғитган чанг худди ана шу жойларга қуюн бўлиб ёпириларди. Аҳмаджон исмли тарвуз сотаётган йигит билан гаплашдим. Ҳар йили кўклам ойлари мана шу йўл қайта таъмирланарди.

Ана шу иш бу йил ҳеч кимнинг хаёлига келмаяпти. Илож йўқ тишимизни тишимизга қўйиб тирикчилик қилиб турибмиз, деди у. Буни қарангки, ўша воқеага ҳали ўн кун ҳам бўлгани йўқ. Мабодо мана шу йўлдан хорижлик сайёҳлар ўтиб қолишса улар нима дейишлари мумкин. Мақтаган шаҳринг шуми, деган таънани улар айтмайди дея ким кафолат беради?

Хом сут ичган банда, деган нақл бор. Одам боласи адашиши мумкин, қоқилиши мумкин, хато қилиши мумкин. Раҳбарнинг бошига шу иш тушса унга елка тутадиган, қўлтиғига кирадиган кимлар ўзи? Вилоятдаги оқ-қорани таниган, ҳаёт синовларидан соғ-омон чиққан оқсоқоллар, зиёлилар эмасми? Ёғли жойларни эгаллаб, мол-дунёдан бошқа нарсани кўролмай қолган, кўзини шира босган ҳамтовоқлар раҳбарнинг жонига оро кирармикин? Улар суяш, тўғри йўл кўрсатиш ҳақида ўйлармикинлар? Бу туйғуларни юракдан англаб етармикин? Мен бунга ишонмайман. Улар одатда раҳбар дўстининг обрўсини эмас, ўзининг бойлигинию жонини ўйлайди.

Қай бир вилоятни олманг, у ерда танти деҳқонлар, чорвадору ғаллакорлар, тадбиркору ишбилармонлар бор. Катта раҳбар ана шу одамларнинг бошини қовуштирсагина иш олға босади. Ном чиқаради. Обрў топади. Сармоя ҳам келади. Хорижлик тадбиркор ҳам кунда-кунора дарвоза тақиллатиб, унинг ҳаловатини бузади.

Оддий одамларга раҳбарнинг бир оғиз илиқ гапи, бир оғиз далдаси кифоя. Ўша раҳбар йўли тушганда оддий одамларнинг яхши кунларида иштирок этса, ёмон кунларида далда берса бас. Раҳбарнинг илиқ гапини, далдасини эшитганлар бир умр бошлари осмонга етиб юради.

Ахир халқимиз раҳбар зоти борки, уни ҳурмат қилишга ўрганган. Менталитетимиз шунақа. Урф-одатимиз шундай. Халқимиз ишонувчан халқ. Умид билан яшовчи эл. Ўзбекнинг кўнгли қачон қараманг эзгуликка мойил. Яхшиликка тарафдор. Юртбошимиз бежиз одамлар йўқчиликка чидайди, танқисликка сабр қилади, бироқ адолатсизликка тоқат қилолмайди, дея ҳақ гапни кўп айтади. Кўнгли ўзи етиштирадиган пахтадай оқ, даласида ўсадиган буғдойидан ранг олган одамларимиз эзгуликни қанчалик теран англасалар, адолатсизликни ҳам ана шундай тез ажратиб олади. Алифни калтак деёлмайдиган танишингни мансабга ўтказиб қўйиб одамларни қойил қилиб бўладими? Йилда ҳеч бўлмаганда бир маротаба эл таниган, юрт таниган деҳқондан ҳол сўрамасанг ким деган одамсан?

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат! Қандайин оташин шиор. Ва қандайин оташин ният! Буюк давлат буюкликни тушунишдан бошланади. Ўз-ўзини билишдан бошланади. Ўзликни англашдан бошланади. Тарихни сув қилиб ичишдан бошланади. Юртининг келажаги буюк бўлишига ишонмаган одам одамми? Унда яшашдан не маъни бор. Юртнинг келажагига ишонмаганларгина юртга садоқат билан хизмат қилишдан бўйин товлайдилар.

Раҳбар амалга сайланганда, амалга минганда эътибор қилган бўлсангиз унинг атрофида тезда бир тўда хушомадгўйлар пайдо бўлади. Ана шу кимсалар янги раҳбарга садоқат ҳисларини изҳор этишади. Улар раҳбарнинг оғзидан чиққан ҳар қандай талабни бажаришга шай шотирлардир. Шарт битта: биринчи раҳбар улардан ўзининг марҳаматини дариғ тутмаса бўлгани. Қолган ҳамма масалаларни хамирдан қил суғургандай осонгина бажаришади.

Одатда янги раҳбар сайланганда унинг атрофида оддий одамларни учратиш жуда қийин. Деҳқону муаллим, чўпону боғбон ялтоқланишдан уялади. Унинг далада, заводда, боғу яйловларда минг битта юмуши бор. Бир кун кечикса ҳам вақтни бой бериши мумкин, ахир.

Оҳ, ширин каломлар, садоқатнинг чуғур-чуғур сўзлари ялтоқланишу айёрлик билан боқувчи нигоҳлар..., уларни тўда дейиш мумкин. Биринчи раҳбар ана шу тўданинг боши узра оддий одамларни кўролса унинг бахти. Унинг оти марра кўради. У улоқни мингта отнинг ичидан озод юлиб чиқади. Фақат оддий одамларни кўролса бас...

Кўролмасачи? Кўролмаса...

Алиқул ХОНИМҚУЛОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЯНГИЛАНАЁТГАН ҲАЁТДА АЁЛНИНГ ЎРНИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

ҳам қарз, ҳам фарз. Ёки далада бажарилаётган ишларнинг меҳнат нормативлари замондан орқада қолиб кетмадими? Ҳосил кўтараётганлар унинг авжу даромадидан тўла баҳраманд бўляптими?

Яқинда журналимиз мухбирлари Сирдарё вилоятига бориб келишди. Баъзи ширкат хўжаликларида деҳқонларга нақд пул эмас, чек берилаётгани, бу чек билан улар давлат дўконларидан буғдойни анча қимматга олаётганини айтишди. Бозорда нақд пул билан ўша буғдойнинг килосини анча арзонга олиши мумкин. Фараз қилинг, беш-олти кишилик битта хонадон учун ҳафтасига бир қоп буғдой керак бўлади. Ўзи етиштирган маҳсулотини деҳқон арзон нархда олишга маънавий ҳақли-ку. Жуда кўп жамоалар ўз аъзоларига енгиллик яратиб, маҳсулотларини арзонга берадилар. Бу ҳам моддий, ҳам маънавий мададдир. Нега шу тажриба барча жойда бирдай татбиқ қилинмайди?

Айни пайтда далаларда ҳосил учун қизғин меҳнат кетаяпти. Офтоб тиғида чопиқ қилаётган опа-сингилларимизга қулай иш шароити яратиб бериш борасида қандай чоралар кўрилмоқда? Бир пайтлар "Саодат" журнали саҳифасида оғир дала шароитида ишлайдиган деҳқон аёлларимиз учун ип-газламадан қулай, муҳофазали иш либослари кераклиги ҳақида ёзган эдик. Бу таклиф кўпгина вилоят, туман хотин-қизлар қўмиталари томонидан маъқулланиб, ёзги, кирчимол газламалардан тикилган иш кийимлари деҳқонларимизга яхши урф бўлган эди.

Дала шийпонларидаги аҳвол қандай? Айниқса, ўсиб келаётган навраста қизларимиз учун санитария-гигиена анжомлари, шароитлар, уларни оғир меҳнатдан ҳимоя қилувчи жаҳоний стандартларга монанд меҳнат нормативлари ишлаб чиқилганми? Ҳамонки, пахта, боғдорчилик, сабзавотчиликнинг кўпчилик меҳнати ёш қизлар, келинчаклар зиммасида экан, уларнинг сиҳат-саломатлиги ҳақида қайғуришимиз биринчи вазифамиздир. Айниқса, пахта терими мавсумида 15-20 килолаб юк кўтараётган қизларимизнинг саломатлигини ўйлайлик. Бу ҳақда биз журналимизда ва "Гулчеҳралар" газетаси (2002 йил, июнь сони)да муаммо кўтардик. Афсуски, бу ўта ҳаётий масалага на хотин-қизлар қўмиталари, на Соғлиқни сақлаш вазирлиги эътибор қаратди.

Бизни ўйлантирадиган, қайғуртирадиган масалалардан яна бири шуки, чора-тадбирлар дастурида таъкидланганидек, хотин-қизлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ишларининг аҳволини мунтазам равишда ўрганиш ва баҳолаб бориш, хулосалар чиқариш изчил йўлга қўйилмаган эди. Журналга келаётган шикоят хатларидан аён бўлишича, оила бошига ташвиш тушиб, ота ва она икки томонга кетса, болаларнинг бутун машаққати, парвариши, моддий таъминоти кўпинча аёллар зиммасига тушмоқда. Суд идоралари остоналарида сарғайиб, суд ижрочиларидан ҳимоя истаб, боласи учун тегишли нафақани ололмай юрган оналар ҳам йўқ эмас. Яқинда Қашқадарё вилояти хотин-қизлар қўмитаси аралашуви билан Ғузор туманида яшовчи Д.Хуррамовага икки йиллик нафақа пулининг бир қисми ундириб берилди, холос. Хотин-қизлар қўмиталари ҳузурида имкон даражасида бепул юридик маслаҳатхоналар ташкил этилганида, аёл ўз ҳуқуқларини мукаммал эгаллаганида, бунақа масалалар тезроқ ҳал бўларди. Яна шундай бўладики, икки-уч боласи билан эрдан ажраган аёл кўпинча ота-онасиникида сиғинди бўлиб яшайди. У чексиз-чегарасиз ҳужжатбозликлардан безиб, охири мол-мулк даъвосидан кечади. Ҳатто баъзи эркаклар хотинга мол-мулк бермаслик учун ўз мулкларини оталари, оналари ёки ака-укалари номига ўтказиб, сувдан қуруқ чиқадилар.

Хайриятки, ҳаётимизга ёш келин-куёвлар учун тўйдан аввал никоҳ шартномаси тузиш жорий этилди. Бу ҳар икки томонни моддий ва маънавий жиҳатдан ҳимоя қиладиган ҳуқуқий ҳужжатдир. Бироқ унга ҳам бепарво қараётган оилалар йўқ эмас. Лекин бошга иш тушганда, икки одамнинг манфаати тўқнашганда, давлат томонидан чиқарилган қонун ва қонун билан мустаҳкамланган ҳужжат доимо инсонга ёрдамга келади.

Чора-тадбирлар дастурида тўғри таъкидланганидек, баъзи жойларда хотин-қизлар қўмиталари ишлари сезиларли даражада таъсирчан эмас эди. Айрим чекка қишлоқларда хотин-қизлар қўмитаси бор-йўқлигини билмайдиган хонадонлар ҳам учрар эди.

Бундан уч-тўрт йил аввал Қизилтепа туманидаги Тавоис қишлоғида аёллар билан учрашув ўтказдик. Учрашув жуда чиройли ўтди. Анжуман сўнгида туман хотин-қизлар қўмитаси раиси билан йўл бошида узоқ туриб йўловчи машина кутдик. Аён бўлишича, қўмита раиси учун хизмат машинаси ҳам йўқ экан. Битта оилавий машмашани ҳал қилиш учун Азизобод ёки Тошработ томонларга борган қўмита раиси бир кунсиз ўз ишини тугатолмайди. Бунинг устига йўловчи машина кира қилиб, шикоятчиларнинг уйига борарди. Қўмитанинг ишчи аппарати ҳам йўқ эди. Минг-минглаб аҳоли яшайдиган бутун туман аёлларининг қайнаб ётган муаммоларини ҳал қилиш, битириш учун битта аёл қаердан куч топсин? Буям етмагандай, баҳорда пиллага масъул, ёзда ғаллага, кузда пахта учун жавобгар. Аёл муаммолари эса рақамлар, ҳужжатлар, ҳисоботлар, рапортлар орасида кўмилиб кетаверарди.

Президентимиз Фармонидан сўнг хотин-қизлар қўмиталари ўзининг ҳақиқий мақомини топади, ҳар бир хотин-қизнинг ҳимоячиси, маслаҳатчиси, таянч тоғига айланади, деб умид қиламиз. Файласуфлар айтганидек, ҳамма нарса инсонга боғлиқ, инсон тақдири эса аёлга боғлиқ. Чора-тадбирлар дастурида маҳалла фаоллари, кўпни кўрган кайвони аёллар, дунёвий ва диний билимга эга маърифатли отинойилар ҳар бир туман, қишлоқ ва гузарда чинакам фаолият эгасига айлансалар, болаларимизнинг мусаффо қалбига заҳарли тутунлар, бегона ғоялар ўрмалаб кирмайди. Ахир, ҳар бир эркак, катта-ми-кичикми, ҳар бир раҳбар, ўғил-қизларимиз эрталаб ўз вазифасига кетиш олдидан, кўчага чиқиш олдидан, энг аввало, онанинг яхши тилаги, дуосини олиб чиқади-ку. Маҳалла-кўйларда ўтаётган, айниқса, шаҳар жойлардаги тўйларда ҳали ҳам ҳашаматвозлик, дабдабага берилиш, кимўзарга сарпо қилишларга ҳақиқий кайвониларимиз, пиру бадавлат онахонларимиз чек қўйишга ўз ҳиссаларини қўшишлари мумкин. Бизнинг тажрибали журналистларимиз ҳам фаолроқ бўлсалар, ўз ўткир, зарур сўзларини айтсалар, халқнинг ҳамиятига тегмайдиган қилиб исботлаб берсалар, бундай ортиқча урф-одатлар турмуш саҳнасидан бутунлай тушиб кетармиди, дейсиз? Биз ҳам зиёли қатламларга кўпроқ эътиборимизни қаратиб, ҳақиқий меҳнаткаш қишлоқдаги опа-сингилларимиз ҳаётига камроқ аҳамият берганимизни бугун яна бир карра ҳис этдик.

Яқинда Қибрай томонларда ҳосилидан эгилиб ётган олмазорлар, шафтолизорларга қараб, юрагим яйраб кетди. Элу юртнинг ризқини мана шу саховатли тупроғимиз туғиб ётибди. Ҳеч қанча ўтмасдан токзорларда узум узиш мавсуми бошланади. Йигитлар билан бир қаторда қути-қути помидор, олма кўтараётган навниҳол қизчаларга қараб, хаёлимдан кўп нарсалар кечади. Нега уларбоп соябонли бош кийимлари тўқиб чиқармайди корхоналаримиз? Оғир-оғир қутилар ўрнига тўрт-беш килограмм мева сиғадиган чиройли саватчалар ясаб беришмайдими? Инсон зоти кўтарган ҳар бир килограмм юк 15 баравар оғирлашиб, умуртқа поғоналаридаги ёстиқчаларни эзиб қўяр экан. Бу эса қизларимиз саломатлигига салбий таъсир кўрсатади. Бўлажак оналарда вена томирлари кенгайиши ва яна бошқа нозик аъзоларнинг касаллиги ана шундай юк кўтаришлардан келиб чиқади. Бу тиббиётда тасдиқланган. Меҳнатга ўч ёш қизларимиз учун иш шароитларини яратиб бериш, уларни енгил ва ихчам иш қуроллари билан таъминлаш ҳар бир туман раҳбарининг биринчи галдаги вазифасидир.

Зеро, Ватанимизнинг, давлатимизнинг энг катта бойлиги инсон ва хусусан, аёл зотидир. Ана шунинг учун ҳам Президентимиз тинимсиз равишда хотин-қизларнинг ҳаёт тарзи, турмуш шароитлари, уларнинг жамият ва оиладаги ўрни ҳақида қайғуриб сўзлайди. Бу барча соҳа мутасаддилари қатори, биз, қалам аҳлини ҳам янги уфқларга чорлайди. Миллат келажагини таъминлайдиган, халқимиз генафондини яхшилашга, сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлашга хизмат қиладиган, олижаноб иш-юмушлар силсиласини уҳдамизга олишдек фуқаролик бурчимизни қатъият билан эслатиб туради. Уйғоқ элнинг одамлари бир-бирини суяб, қадрлаб, бир-бирига мадад бўлиб, ҳаётни гўзал ва тўкис қилиб яшайдилар. Уйғоқ яшашга эса тўсиқ йўқ.

Ойдин ҲОЖИЕВА,
Ўзбекистон халқ шоири.

Вилоятимизда фаолият юритаётган ва қисқа муддат ичида фойдаланишга топширилган объектлар кўп. Булар юрт ободлиги, эл фаровонлиги учун катта ҳисса қўшмоқда. «Қизилқумцемент» очиқ турдаги акционерлик жамияти, Навбаҳор туманидаги «Бентонит», Конимех туманидаги «Конимех обод» қўшма корхоналари ана шундай объектлар сирасига киради.

ИСТЕЪМОЛЧИ ҲУҚУҚИ

муҳофазаси ҳар бир фуқаронинг вазифасидир

Ана шунга ўхшаш катта ва кичик корхоналарга, тадбиркорлик фаолиятини олиб бораётган ишбилармонларга вилоят ҳудудий стандартлаштириш ва метрология бошқармаси ҳам имкон қадар ёрдам кўрсатиб келмоқда. Жумладан, маҳсулотларга меъёрий ҳужжатлар тайёрлашда ва уларни рўйхатдан ўтказишда амалий ҳамда методик кўмак берилаяпти. Корхоналар стандартлаштиришга доир меъёрий ҳужжатлар билан ўз вақтида таъминланмоқда. 2004 йилнинг шу давригача 26 та корхона ва хўжалик субъекти 268 та меъёрий ҳужжат билан таъминланди. Биринчи ярим йилликда бошқармамиз томонидан вилоят халқ хўжалиги тармоқларида «Стандартлаштириш тўғрисида»ги, «Метрология тўғрисида»ги, «Маҳсулотлар ва хизматларни сертификатлаштириш тўғрисида»ги, «Истеъмолчилар ҳуқуқини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Қонунларнинг бажарилиши юзасидан доимий текширувлар олиб борилди. Назорат органлари фаолиятини мувофиқлаштириш республика кенгашининг қарорига мувофиқ ўтказилган текширишлар, таҳлиллар натижалари шуни кўрсатдики, беш ой мобайнида текширилган 45 та корхона ва ташкилотнинг ишлаб чиқараётган, сотган маҳсулотлари сифати, хавфсизлиги ва ўлчаш бирликларининг 40 тасида амалдаги қонунларимизнинг бузилаётганлиги аниқланди. Натижада 26 та корхона ва ташкилотга 35 ҳолатда маҳсулот ишлаб чиқариш ва уларни сотиш таъқиқлаб қўйилди. Хўжалик фаолияти юритувчи 18 та субъектга 2. 201. 150 сўм жарима солинган ҳамда 50 нафар масъул ходим маъмурий жавобгарликка тортилиб, улардан 544,0 минг сўм миқдорида жарима ундириб олинди.

Зарафшон шаҳридаги «Алик-Том» хусусий фирмаси ходимлари ҳам анча «ишбилармон» чиқиб қолишди. Корхонанинг савдо дўконида мавжуд бўлган «Навоий» масъулияти чекланган жамиятида ишлаб чиқарилган «Пристиж» оддий ароғи ва «Ўзбекистон шампани» ҳиссадорлик жамиятида тайёрланган «Ўзбекистон шампани» виноси текширилганда ғалати ҳолат юзага келди. Фирмадаги «Ўзбекистон шампани» виносининг мувофиқлик сертификати мутлақо йўқ экан. Мавжуд 5 та ўлчаш воситасидан 1 таси давлат назорат кўригидан ўтмаганлиги

Қонун барчага баробар

аниқланди ва фирма раҳбарига маъмурий чора кўрилиб, 10880 сўм жарима солинди. Фирмага сертификатсиз алкаголь маҳсулот сотганлиги учун иқтисодий чора ҳам қўлланилди.

Навоий шаҳридаги «Алсоҳиб» хусусий фирмасида ўтказилган текширув жараёнида сотувда бўлган қўй гўшти маҳсулотининг мувофиқлик сертификати мавжуд эмаслиги аниқланди. Мувофиқлик сертификатисиз умумий қиймати 104,0 минг сўмлик маҳсулот сотилган. Шунингдек, мавжуд бўлган 7 та ўлчаш воситасининг 4 таси давлат назорат кўригидан ўтмасдан фойдаланилган. Текшириш натижасида фирмада қўй гўшти маҳсулотининг муомалага чиқарилиши таъқиқланди ва мувофиқлик сертификатисиз сотилган маҳсулот умумий қийматининг 100 фоизи, яъни 104,0 минг сўм миқдорда иқтисодий жарима қўлланилди.

Қизилтепадаги «Қизилтепа-таъминот» жамиятида стандарт талабларига мос келмайдиган ва сотилиши таъқиқланган «Вермишел» макарони ҳамда 1-навли йодланган туз маҳсулотлари тегишли рухсатномасиз сотиб юборилганлиги маълум бўлди. Бундан ташқари жамиятдаги 66 та ўлчаш воситасининг 16 тасидан ўз вақтида кўрикдан ўтказилмасдан фойдаланиб келинган. Текширув натижаларига биноан аниқланган камчиликларни бартараф этиш учун кўрсатма берилди ва камчиликлар келиб чиқишига сабабчи бўлган шахсларга нисбатан маъмурий жавобгарлик тўғрисида баённома тузилди ҳамда жаримага тортиш тўғрисида қарор қабул қилинди. Шунингдек, муомалага чиқариш таъқиқланган 325,7 минг сўмлик маҳсулотлар умумий қийматининг 50 фоизи, яъни, 162,9 минг сўм миқдорда иқтисодий жарима қўлланилди.

Нурота туманидаги «Субҳон ота» фермер хўжалигида муомалага чиқарилиши таъқиқланган мармар плиталари тегишли рухсатномасиз сотиб юборилганлиги учун 245,7 минг сўм миқдорида иқтисодий жарима қўлланилди.

Маҳсулотларни ишлаб чиқаришни метрологик таъминлаш, унинг сифатини текшириш ва баҳолашдаги давлат назорати натижасига кўра, ўлчаш воситаларини яхши, деб бўлмайди. Баъзи корхоналарда технологик жараёнларнинг метрологик назорати таъминланмаган, яроқсиз ўлчаш воситалари борлигини ҳамон учратиш мумкин.

Амалда бундай ҳолатларни назорат қилиш фақат давлат бошқарув органларининггина иши эмас, энг аввало, истеъмолчилар ўз ҳақ-ҳуқуқларини билишлари, кўрсатиладиган ишларнинг сифатини талаб қилишлари лозим.

Шу туфайли истеъмолчи сифатида ўзингиз баҳо беринг, фикрингизни айтинг. Корхона, ташкилот, хўжалик фаолияти субъектларининг хизматлари қай даражада? Маҳсулотлардан, унинг сифатидан қониқаяпсизми? Бу ҳақда бирон ножўя хатти-ҳаракат сезсангиз «ишонч телефон»имиз (224-68-41)га сим қоқинг. Чунки текширув қанчалик юқори савияда ўтказилмасин, айбдорларга нисбатан қанчалик чоралар кўрилмасин, бозорларга сифатсиз моллар кириб келишининг олдини олишни ҳамда савдо тармоқларида стандарт талабларига жавоб бермайдиган маҳсулотларни кескин камайтиришни фақат жамоатчилик иштироки билангина амалга ошириш мумкин.

А. ЖЎРАЕВ,
Навоий вилояти стандартлаштириш ва метрология бошқармаси бошлиғи.

Узоғи яқин бўлди

Пойтахтнинг «Юнусобод» маҳалласида уч ярим мингдан кўпроқ аҳоли яшайди. Маҳалла аҳли илгари турли тадбирлар, тўй ва маъракаларни шаҳардаги кафе ҳамда ресторанларда ўтказишга мажбур бўларди. Чунки маҳаллада тўй-ҳашам ўтказадиган замонавий бино йўқ эди. Куни кеча «Юнусобод» маҳалласида «Турсунбой ота» гузари фойдаланишга топширилди. Энди тадбир ва тантаналарни ўтказишда маҳалла аҳлининг узоғи яқин бўлди.

Обид ИСРОИЛОВ.

«Ёшлар — терроризмга қарши»

Наманганддаги «Навбаҳор» ўйингоҳида юқоридаги шиор остида катта шоу концерт бўлиб ўтди. Тадбир Ўзбекистон телерадиокомпанияси «Ёшлар» радиоканали томонидан ташкил этилди. Ушбу театрлаштирилган концертни ўтказишдан кўзланган мақсад ёшлар билан мулоқот уюштириш, улар эътиборини бугуннинг энг ёвуз иллати — терроризмга қарши курашга қаратишдир. Тадбирда «Ёшлар» радиоканалининг бир гуруҳ ижодий ходимлари ва таниқли санъаткорлар иштирок этишди.

Д. ЭГАМҚУЛОВА.

«Шаҳбоз» болаларни чорлайди

Бухорода «Шаҳбоз» хусусий болалар оромгоҳи ишга тушди. Унда 70 нафар бола дам олаётир. Уларнинг 12 нафари бепул йўлланма билан келган етим болалардир, деб хабар беради «Туркистон пресс» мухбири А. Қудратов.

Яқин кунларгача ушбу оромгоҳ «Ёшлик» деб аталиб, «Сувоқова» вилоят ишлаб чиқариш бошқармасига тегишли эди. 2004 йилнинг март ойида эса оромгоҳни Муҳаббат Тешаева бошқараётган «Шаҳбоз-Шаҳром» хусусий фирмаси сотиб олди.

Очерк

Оҳангарон тўлқинлари

Бу туманнинг қулочи кенг, нақ Андижон вилоятининг ҳудудига тенг келиб қолади, дейишади. Бир томони Тошкент вилоятининг Паркент, Ўрта Чирчиқ, Оққўрғон туманлари билан туташиб, яна бир томони қардош Тожикистоннинг Ашт тумани, Наманган вилоятининг Поп тумани ёнгинасига бориб тўхтайдиган тоғ тизмалари, ҳў нарида кўриниб турадиган қорли чўққиларга бориб тақалади. Яна бир энг муҳим томони, унинг меҳнаткашларига осмон билан бўйлашадиган Чотқол тоғ тизмалари, Қурама тоғининг паст-баланд адирлари мўл-кўл сув етказиб бериб туради, гоҳо салқин, гоҳо мўътадил ҳаво пуркаб туради. Бамисоли шу ҳудуднинг табиатидек саховатли, тантию меҳнаткаш кишиларининг чанқаб қолмаслиги учун, қуёшли кунларда беҳаловат бўлмасликлари учун меҳрибонлик қилиб тургандек. Ўз чўққилари ва вужудларида бўлган зилол сувлардан ўша шифобахш ҳаволардан мўл-кўл ҳадя этаётгандек бўлади.

Ҳа, Оҳангарон тумани чиндан ҳам Оллоҳнинг назари тушган бошқа туманлар қатори ўзининг гўзал табиати билан инсонларга яхши кайфият улашаётгандек бўлади. Эҳтимол, шу ҳудудда умргузаронлик қилаётган салкам саксон минг аҳолининг каттаю кичигининг бир хилдаги мардлиги, ўктамлиги, меҳнаткашлиги ана шу табиий гўзалликдандир. Эҳтимол, шу мардлик, шу фидойилигу ижодкорлик туфайли туманнинг гоҳо тош-шағаллик, гоҳо сариқ-сопалак тупроқли ерлари мўл-кўл ҳосилу ширин-шакар меваларнинг ҳар туридан мўл-кўл бераётгандир.

Ҳокимнинг биринчи муовини Абдумутал Бегматов билан қачон учрашсак, табиат ва инсон бирлигининг ана шу хислати, ана шу хусусияти ҳақида гаплашамиз. Бугун ҳам кун сайин авжига чиқиб бораётган буғдой ўрими ҳақида суҳбатлашар эканмиз, яна бу ҳудуддаги табиий гўзалликнинг инсон фазилатига таъсири ҳақида суҳбатлашамиз. Деҳқонларнинг бошимни қашлашга қўлим тегмайди, деган иборалари афтидан Абдумуталнинг ҳозирги ҳолатига мўлжаллаб айтилганга ўхшайди. Олтита ширкат, 460 та катта-кичик фермер хўжалигининг ерларида буғдой-арпа ўрими авжига чиқиб бораяпти. Ўзларида ишлаб турган комбайнлардан ташқари яна йигирматалаб «Кейс» русумли комбайнлар ёрдамга келган. Хонадаги икки телефон тинмай жиринглаб турибди. Қўлида қоғоз ушлаб, шошилиб кириб чиқаётган котиба қизларнинг кети узилмайди. Эшик олдида турган беш-олти йигит «Фақатгина бир дақиқага, бир сонияга» дея улоққа кирмоқчи бўлган чавандозлардек депсинишади, бетоқат бўлишади. Ҳозир битирмоқчи бўлган ишлари далада кетаётган катта юмушларга ривож беради.

Телефон симларида хушхабарлар ҳам, ташвишлар ҳам тинмай оқиб келиб турибди. «Илҳом» фермер хўжалиги ўримни тугатибди, шартномасини ошириб бажарибди. «Авазхон» фермер хўжалиги эса ўтган йилдагига нисбатан кўп буғдой йиғиб олибди.

Ҳа, телефон жиринглаши ҳеч тўхтамайди, илтимослар тинмайди. Қайсидир, «Кейс»га эҳтиёт қисм зарур бўлиб қолибди, хирмондаги буғдойни ташиб олишга машина етишмаётганмиш. Қирқ чақирим наридаги хўжаликка нон ёпиш учун ихчам новвойхона олиб беришлари керак экан.

Бутун тумандаги кўтаринки кайфият, меҳнат шиддати, минг-минглаб кишиларнинг вужудига сиғмаётган қувончлару ғайратлар, шунингдек, ташвишларнинг енгил-енгил шивири ҳоким муовинининг шу торгина хонасига оқиб кираётгандек. Ўн беш минг тонналик катта хирмон бўйи-басти билан шу тор хонада ўзини кўрсатаётгандек...

Абдумутал шошмайди, басаранжом ўтириб, босиқлик билан иш юритади. Хушхабарлардан энтикиб кетмайди, чунки ҳозир бундан каттароғи оқиб келиши мумкин, муаммолардан кўпам ўзини йўқотмайди. Гоҳо у шошилиб, далага буғдой ўримига раҳбарлик қилаётган ҳоким Маҳмуд Қуроловичга қўнғироқ қилиб, маслаҳатлашиб олади, муаммонинг ечимини топгандек бўлади.

Гоҳо ҳижолатомуз кулиб, «Меҳмон, сизни куттириб қўяпман-да», деб қўяди.

— Асло ҳижолат бўлманг, — дейман мен ҳам. — Сизнинг иш жараёнингизни кузатаяпман.

Кулишиб оламиз.

Абдумутал Бегматовни илгари ҳам кўп кўрганман. Унинг ҳақида кўп яхши гаплар эшитганман. Бу йигит ўн ёшида табелчи бўлиб, одамларга меҳнат куни ёзган, 16 ёшида бригадир бўлиб, тенгқурларига ишбоши бўлган. Кўп вақт ўтмай, катта жамоага раис бўлиб, меҳнат аҳлини ўз ортидан эргаштирган. Аллоҳ бандаларига истеъдодни тенг улашаркан. Биров деҳқончиликда, бирови қурувчиликда, бошқаси бошқарувда, яна биттаси ўзини ижодда намоён қилар экан. Абдумутал бошқарувда ўзини кўрсатган.

Ниҳоят, суҳбатлашиш навбати менга етгандай бўлди. Мен суҳбатдошимдан кўпроқ нарсани сўрагим, кўпроқ билиб олгим келади. Абдумутал ҳам кенгроқ тушунтирсам, дейди. Туман ерларининг балл бонитети салкам 50 га бирга тенглиги ҳақида, Оҳангарон дарёси, Ҳамдам, Паркент каналлари сувлари гоҳо кўпайиб, гоҳо пасайиб қолиши, фермерлик ҳаракати туманда нега тўсатдан кучайиб кетишининг сабаб-моҳияти ҳақида гаплашамиз. 460 фермернинг ҳаммаси учун мақбул деҳқончилик усули мавжуд, албатта. Шу билан бирга, ҳар бирининг бошқасиникига ўхшамайдиган иш усуллари ҳам борлиги аён. Бировининг жадал олдинга кетиши, бировининг судралиб ортда қолиб кетиши сабаблари ҳақида Абдумутал ўз кузатишларини шошмасдан айтиб беради.

«Авазхон» фермер хўжалиги тумандагина эмас, балки вилоятда ҳам биринчилардан бўлиб шартнома-режасини бажарибди. Режа уч кунда адо этилиб, яна кўп миқдордаги ҳосили «қачон мени йиғиб оласан», деб навбат кутаётганмиш. Ҳоким муовини ана шу фермер хўжалиги билан танишишни маслаҳат берди.

Менга Иззатилла исмли йигит ҳамроҳлик қилди. У билимдон, тарих, айниқса миллатимиз кечмиши, тарихий воқеаларни яхши биларкан.

Хонобод, Унгут, Қора-Хтой, Оқжар, Увак қишлоқларидан ўтиб борамиз. Ҳозиргина ҳокимнинг муовинидан эшитганим хушхабарлар, рақамлар, ахборотларни энди ўз кўзим билан кўриб, кузатиб, бораман. Адирларда буғдой ўраётган, сомон йиғаётган, ҳосилни прицепли уловларда ташиётганлар, боғларга ишлов бераётганлар билан қисқа-қисқа суҳбатлашиб ўтамиз.

Мен болалар дунёсида яшайман, болалар ёзувчисиман. Болалар ва ўсмирлар ибрат олса арзийдиган, ҳулқ-ахлоқидаги гўзаллик билан бошқаларга намуна бўладиган кишиларни кўрганимда, менда ана шундай ҳайрат, ана шундай кўтаринкилик пайдо бўлади.

Мен Авазхоннинг ишларидан ҳайратландим, қалбимда ифтихор ҳисси жўш ургандай бўлди. Ахир, қип-қизил даштда, тош ва шағал устида яратилган жаннатларга монанд боғлардаги шарбатга тўлиб турган ўригу шафтолиларни, шиғил-шиғил мева туккан ёнғоқ дарахтларини, масалан тилни ёрадиган қора ва сариқ гилосларни, ҳў адир томонларга чўзилиб кетган бодомзорларни кўрганингда, завқланмай, ҳайратланмай бўладими?

Авазхон билан суҳбатимиз боғ ичида ҳам давом этди. Мен ён дафтаримга қуйидагиларни ёзиб олдим.

«Авазхон Азимов 1947 йилда, хотини Қизилгул ҳам ўша йилда туғилган, синфдош бўлишган. 1992 йили биргаликда фермер хўжалигини ташкил қилишган. 150 гектар ери бор, унинг 70 фоизига ғалла экишади. Ўғил-қизлари: Баҳодир техника ишларига қарайди, Бобур бригадирлик қилади, Нодира, Наргиза, Бердиёрлар эса ишчилардир. Хўжалик ташкил этилган йили ҳосилдорлик 20 центнер бўлган. Бу йил салкам 50 центнердан хирмон кўтаришди. 2003 йили 19 миллион сўм даромад олишган. Бу йил 22 миллион сўм соф фойдани қўлга киритишни мўлжаллашмоқда.

Озгина ердан шунча сарф-харажатдан ташқари 22 миллион соф фойда қаёқдан келаётган экан? Бутун ўйлаганим шу бўлиб қолди. Сўроқларни шу ёққа бура бошладим. Тўғри-да, 100 гектарча ери бўла туриб, қулоғигача қарзга ботиб қолган ношуд фермерларни ҳам кўп кўрганман. Ҳар бир сўзини ўйлаб айтадиган, ҳар сўзини худди тарозида тортиб чиқараётгандек, мақоллар, ҳикматлар қўшиб айтаётгандек. Қисман кулиб, қисман жиддий бир ҳолатда сўзлаётган бу киши билан суҳбатимиз узоқ давом этди. Чарчагунча дала айландик.

Фермер ҳам табибга ўхшайди, дейди у. Фермер ҳам бамисоли нақд инженернинг ўзи, дейди у. Фермер ҳам бамисоли ижодкорнинг ўзи, дейди. Мана шуларни фермерга Оллоҳ юқтирмаган бўлса, ишга қўл урмагани яхши, дейди.

Қизиқ бир манзара. Экинлар ер ҳолатига қараб шундай тақсимланиб экилганки, худди рассом катта матога бир-бирига ўхшамайдиган, лекин бир-бирини таъкидлаб тўлдириб турадиган расм чизгандек ўхшайди. Бир пайкалда карам гуркираб ўсиб, ҳосил тугай деб турибди. Бошқа бир пайкалда қизил пиёз етилиб қопти. Унг томонда сабзи уруғлари оппоқ оқариб турибди, чап томонда пиёзнинг етти хил уруғи бош тортиб, шабадада бошлари силкиниб турибди...

Буғдойдан ҳозиргина бўшаган ер аллақачон шудгор қилинган. Шундоққина катта кўчанинг икки четига экилган мирзатераклар битта туман аҳолиси учун иморату уй бўламан, деб бўй чўзиб турибди. Яна мени ҳайратлантирган нарса шу бўлдики, трактор айланиши қийин бўлган бурчак-сурчак ерларнинг ҳаммасига еб-ичишга ярайдиган сабзавотлар экиб қўйилган. Бундай айлансангиз, от ҳам, қўй ҳам, товуқ ҳам, курка ҳам, э, боринкги асалари ҳам бор. Қисқа қилиб айтадиган бўлсам, менинг завқимни оширган нарсалар мана шулар бўлди. Мана шулар менга ҳайрат келтирди. Чунки мана шуларнинг ҳаммаси даштда, тошу шағалнинг устида бўлаяпти. Ҳалиги икки ғурур ифтихорим устига учинчи ғурур-ифтихор бўлиб қўшилди. Демак, дейман ўзимча, 22 миллион сўм соф фойда ерни улуғлаганидан, улуғлашни билганидан, ҳар бир қаричига она-Ер деб сиғинганидан келаётган экан.

Суҳбатимиз яна давом этади.

— Бир хил экин экиб, бой бўлгандан кўра, ҳар хил экин экиб, шай бўлган яхши, — дейди фермер. — Масалан, фақат буғдой экишим керак деб, қараб ўтирмайлик, унинг ёнида турли хил экинлар ҳам ривож топсин. Пиёз бўлмаган йили картошка яхши бўлади. Буғдойга сув етилмаган йили лалмида арпа яхши ҳосил беради. Мана, боғимни кўрдингиз, ўригу ёнғоқларни узоқроқ экиб, орасига шафтоли қадаб кетаверибман. Ўрикни совуқ олган йили шафтоли бўлиб беради. Ёнғоқ куртлаб кетган йили бодомлар яхши тугади. Ҳаммасини ҳисоблайман. Ҳаммасини ҳисоблашни ўғилларимга ўргатаман. Мана, кичкинагина еримдан олаётган катта даромадим шулардан келаяпти... Айтаверайми? Дафтарингиз тўлиб қолмаяптими?

— Йўқ. Дафтаримда жой кўп ҳали, — дейман.

— Энди, ёзувчи ака, келганингиз кўп яхши бўлди. Сиз орқали ёш фермерларга айтадиган икки оғизгина гапим бор. Биринчиси шуки, ерни онам деяпмизми, иккинчиси шуки, онанинг қарғиши ёмон бўлганидек, ернинг қарғишига учрамайлик — вақтида шудгор қилайлик, алмашлаб экишни йўлга қўяйлик, суву ўғитдан қисмайлик. Кейин онамизни қанчалик эҳтиёт қилсак, ерни ҳам ҳар хил офатлардан, касалликлардан эҳтиёт қилайлик. Ана шунда фермер ҳақиқий фермер бўлади, ана шунда мўл ҳосил бўлади. Шуларга эътибор бермаган киши фермер бўлолмайди. Ундан кўра, яхшиси, катта кўчага чиқиб, сув сотгани яхши.

Яна битта гапим шуки, мақтанчоқ бўлиш ёмон. Фермер кечаги муваффақияти билан мақтанмаслиги керак.

Кейин у ҳар бир ишчисини, ҳар бир аъзосини кўкларга кўтариб мақтай бошлади. Ҳатто ошпаз Холбуви опага ҳамду санолар айта бошлади.

— Агар фермер ўзининг ишчилари билан, ёнидаги кишилари билан фахрланмаса, уларни улуғлаб кўкларга кўтармаса, яхшиси, кетмонни ерга ёткизиб, уйга кетавергани яхши, — деди у пировардида.

Туманда бир неча кун бўлиб, Авазхон фермердек кўплаб ажойиб кишилар билан учрашдим. Улар шу юртнинг мўъжиза яратаётган чинакам фидойиларидир. Суҳбатлари ҳикматга тўла, ҳикматлари синовдан ўтган. Туман қиёфасини мана шулар ўзгартиряпти. Кишиларнинг эътиқодию руҳиятига мана шулар янги-янги тўлқинлар бераяпти.

Гулчеҳрахон Пўлатова, Замирахон Абоқулова, Муқаддасхон Алиева сингари фермерлар, ишбилармон аёллар билан суҳбатлашганимда, улар юрт иқтисодини, маданиятини бойитишга жон койитаётганларига амин бўлдим. Оҳангаронда меҳнатнинг, яратишнинг янги оҳанглари бошланганини сездим.

Худойберди ТЎХТАБОЕВ,
Ўзбекистон халқ ёзувчиси.

14 июль — Франция миллий байрами — Бастилия ишғол қилинган кун

Европадаги яқин ҳамкоримиз

Француз халқи тарихида 1789 йилнинг 14 июли ўчмас из қолдирди. Ўша куни бутун Париж халқи империяга қарши курашга отланди ҳамда XIV асрда Париж шаҳри ҳимояси учун қурилган ва XV асрдан империя қамоқхонасига айлантирилиб, тўрт аср мобайнида сиёсий маҳбуслар сақланадиган Бастилия қалъасини эгаллаб олишди. Бу мамлакатда демократик тамойилларга асосланган республика тузумини ўрнатишга бўлган илк қадам эди. Шу тариқа Франция тарихида янги бир давр бошланди. Шунинг учун ҳам 14 июль француз халқининг миллий байрами сифатида эътироф этилган.

Франция Европа Иттифоқи аъзоси. Дунё сиёсий-иқтисодий ҳаётида унинг ўзига хос ўрни бор. Мамлакат иқтисодиётида саноатнинг барча тармоқлари ва қишлоқ хўжалиги юксак даражада ривожланган. Франция ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми жиҳатидан жаҳонда олтинчи ўринни эгаллайди.

Иккинчи жаҳон урушидан сўнг мамлакат чуқур иқтисодий қийинчиликларни бошидан кечирди. 1958 йилидан президентлик бошқарувининг йўлга қўйилиши билан давлат бошқарувида туб ислоҳотлар ўтказилди. Республика президенти этиб сайланган Шарль де Голь Франция ташқи сиёсатида янги дастур ишлаб чиқди. Унда Франциянинг мустақил ва очиқ ташқи сиёсат олиб бориши ҳамда низоларни тинч йўл билан ҳал этиш, барча давлатлар билан ўзаро манфаатли алоқалар ўрнатиш каби муҳим жиҳатлар белгилаб олинди. Шарль де Голь бошлаб берган бу сиёсат ҳозирги кунда ҳам Франция ташқи сиёсатининг асосини ташкил этмоқда.

Шу жиҳатдан олиб қараганда, Ўзбекистон ва Франция ташқи сиёсатидаги ўхшашликларни кўришимиз мумкин. Ўзбекистон ва Франция ўртасидаги муносабатлар Амир Темур салтанати даврларига бориб тақалади. Хусусан, Соҳибқирон Франция қироли Карл IV билан ўзаро дипломатик алоқаларни ўрнатган. Мамлакатимиз ўз мустақиллигини қўлга киритгандан сўнг давлатларимиз ўртасидаги муносабатлар янги босқичга қадам қўйди.

Ўзбекистон ва Франция ўртасидаги янги дипломатик муносабатлар 1992 йилнинг февраль ойида ўрнатилган бўлиб, ўша йилнинг июль ойида Тошкент шаҳрида Франция Республикасининг элчихонаси ўз фаолиятини бошлади. Ўзбекистоннинг Франциядаги элчихонаси эса, 1995 йил сентябрдан бошлаб Париж шаҳрида фаолият олиб бормоқда.

Икки мамлакат ҳамкорликлари ҳар томонлама тенглик асосида амалга оширилиб, бу алоқалар сиёсий, иқтисодий, илмий, маданий, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш, озиқ-овқат, нефть-газ саноати, қурилиш ва бошқа соҳаларда олиб борилмоқда. Ҳозирда икки мамлакат муносабатларига йигирмага яқин қабул қилинган ҳужжатлар асос бўлиб хизмат қилиб келмоқда.

Мамлакатимиз раҳбари Ислом Каримовнинг 1993 йил 27-30 октябрь кунлари Франция Республикасига қилган расмий ташрифи икки мамлакат ҳамкорликларига асос солди. Ташриф давомида Ўзбекистон — Франция Республикалари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик алоқаларига ҳуқуқий асос бўлиб хизмат қилувчи қатор ҳужжатлар имзоланди. Ушбу ташрифнинг яна бир эътиборли томони шундаки, Президентимиз "Янги Европа учун Париж хартияси"ни имзолаб, мамлакатимизнинг Европа хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти билан алоқаларини янада мустаҳкамлади.

Юртбошимизнинг 1996 йил апрель ойидаги Францияга қилган иккинчи ташрифи ўзаро муносабатлар самарадорлигида янги имкониятлар яратди. Олий даражадаги учрашувлари ҳамда ҳукуматлараро ташрифлар давлатлар ўртасидаги муносабатлар ривожида ўз самарасини бермоқда.

Ўзаро ҳамкорлик алоқалари самараси ўлароқ ҳозирда 11 та француз компанияси мамлакатимизда фаолият олиб бормоқда. Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки кўплаб француз банклари билан қўшма битимлар тузиб, ҳамкорлик қилиб келмоқда.

Ўзбекистон Парламенти билан Франция Сенати ўртасида парламентлараро алоқалар ҳам яхши йўлга қўйилган. Франция парламент аъзолари гуруҳи мамлакатимизга бир неча бор ташриф буюрдилар. Франция Сенати (парламентнинг юқори палатаси)да "Франция — Марказий Осиё" депутатлар гуруҳи тузилган бўлса, Миллий кенгаши (парламентнинг қуйи палатаси)да "Франция — Ўзбекистон" депутатлар гуруҳи иш олиб бормоқда.

Ўзбекистон ва Франция ўртасидаги яқин ҳамкорлик Европа Иттифоқи билан муносабатлар ривожига ижобий таъсир этмоқда. Айниқса, Европа Иттифоқига янги аъзо давлатларининг қабул қилиниши, Иттифоқ ҳудудининг кенгайиши билан бунинг аҳамияти янада ортиб боради.

Хулоса шуки, икки мамлакат ҳамкорлигининг имкониятлари кенг бўлиб, уни янада ривожлантириш ўзаро манфаатларга тўла мос келади.

Нурали КЎЧИМОВ.

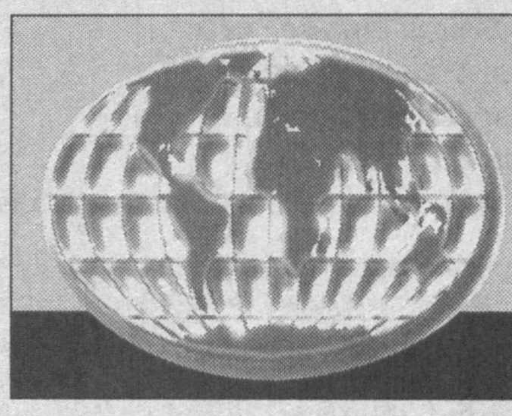

ОЛАМ НАФАСИ

Янгиликлар, воқеалар, далиллар

Киришга рухсат йўқ

Италия соҳилни қўриқлаш хизмати ходимлари 37 нафар африкалик қочоқни олиб келаётган кемага Сицилия портига киришга рухсат бермаяпти. Айни пайтда италиялик икки врач кемадагиларга тиббий ёрдам кўрсатмоқда. Манбада айтилишича, муҳожирларнинг 36 нафари Судан фуқаросидир. Улар фуқаролар уруши бўлаётган Суданнинг Дарфур музофотидан келаётган экан.

Мухолифатчилар кўпчилик

Японияда якшанба куни бўлиб ўтган сайловда мухолифатдаги демократик партия парламентнинг юқори палатасида сезиларли даражада муваффақиятга эришди. Шунга қарамасдан, ҳукумат тепасида турган либерал демократлар икки палатада ҳам кўпчиликни ташкил қилади. Токиодаги "Би-Би-Си" мухбирининг айтишича, сайлов натижалари мамлакат бош вазири Дзюнитиро Коидзумини қониқтирмади. Шундан сўнг у либерал демократларни танқид қилиб чиқди.

ЮКОС рози, бироқ...

Олдин хабар қилганимиздек, Москва арбитраж суди ЮКОС компанияси 8 миллиард доллар жарима тўлаши лозимлиги тўғрисида қарор чиқарганди. Аммо шу пайтгача компания раҳбарияти бу қарордан норози эдилар. Куни кеча ЮКОС маъмурияти 2000-2003 йиллар учун яна қўшимча 8 миллиард долларлик солиқни тўлашга розилик билдирган, бироқ бунинг учун уч йил муҳлат берилишини сўрамоқдалар. Компания дастлаб бу маблағнинг 550 миллионини тўламоқчи. Бундан ташқари, компанияга тегишли "Сибнефть"нинг 35 фоизлик акция пакети ҳам гаров сифатида ҳукуматга берилади.

Бироқ Россия молия вазири Алексей Кудрин журналистларга ЮКОСнинг мазкур маблағни бир пайтнинг ўзида тўлаш имконияти борлигини маълум қилди.

Коалицион ҳукумат тузиш йўлида

Исроилда мамлакат бош вазири Ариэл Шарон ва мухолифатчилар етакчиси Шимон Перес ўртасида коалицион ҳукумат тузиш юзасидан музокаралар бошланди. Айни пайтда мухолифатчилар Фаластиндан бир томонлама ажралиш тўғрисидаги Шарон режасининг амалга оширилишига ўз норозиликларини билдиришмоқда.

Истеъмолчилар норози

Италияда уяли алоқа телефонидан фойдаланувчилар "иш ташлаш" эълон қилишмоқчи. Истеъмолчилар ҳуқуқини ҳимоя қилувчи уюшма барча уяли алоқа телефонига эга бўлган фуқароларни 15 июлдан бошлаб ҳар куни икки соатдан телефонни ўчириб қўйишга чақирди. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда, биргина шунинг ўзи компанияларга 500 миллион евро миқдорида зарар келтириши мумкин экан.

Истеъмолчилар уяли алоқа телефонига кўрсатилаётган хизматларнинг ўта қимматлигидан норози.

Фожиа сабаблари ўрганилмоқда

Ҳиндистонда Деҳлидаги Сафидарджунг шифохонасида нобуд бўлган 142 чақалоқнинг ўлими сабаблари чуқур ўрганилмоқда. Маҳаллий матбуотда етарлича тиббий эътибор берилмаганлиги туфайли чақалоқлар қурбон бўлганлиги тўғрисида хабар тарқалганди. Бироқ мамлакат соғлиқни сақлаш вазири Анбумани Рамадосс бу маълумотни инкор қилди.

Собиқ раҳбарлар қамоқда

Аджария ҳуқуқ-тартибот идоралари собиқ уч амалдорни қамоққа олди. Булар мухтор республиканинг собиқ ички ишлар вазири Илью Цулукидзе, унинг ўринбосари Мераб Микаладзе, Батуми портининг собиқ бошлиғи Аслан Болквадзелардир. Аджария прокуратурасининг маълум қилишича, яқин кунларда уларга нисбатан расмий айблов эълон қилинади.

Жорий йилнинг 6 майидан Аджариянинг собиқ раҳбари Аслан Абашидзе истеъфога чиққандан сўнг мухтор республикада оммавий қамоққа олишлар бошланиб кетди. Хавфсизлик кенгаши вазирининг собиқ ўринбосари Гоги Купреишвили, Олий Кенгашнинг собиқ раҳбари Георгий Цинцкилудзе ва бир қатор собиқ раҳбарлар айни пайтда қамоқхонада қилмишларига яраша жазо берилишини кутиб ўтиришибди.

Хориж матбуоти хабарлари асосида тайёрланди.

АҚШ: Оқ уй учун кураш

Катта ваъдалар

АҚШ президентлиги учун жорий йил ноябрь ойида сайловлар бўлиб ўтишидан хабарингиз бор. Айни пайтда сайловолди жараёнлар авж палласига кирди. Кўпчилик кузатувчилар демократлардан номзод Жон Керрини ҳозирда амалдаги президент Жорж Бушга муносиб рақиб сифатида қарашмоқда.

Жон Форбс Керри 1943 йил 11 декабрда дунёга келган. 1966 йилда Йале университетини, 1976 йилда эса Бостон коллежини тамомлаган. Оилали. Икки маротаба турмуш қурган. Вьетнам уруши қатнашчиси. У адвокат ёрдамчиси сифатида иш бошлаган. Сиёсат оламига 1982 йилда кириб келди. У бу пайтда Массачусетс штати губернатори ўринбосарлигига сайланганди. 1984 йилда эса АҚШ сенаторига айланди.

Давлат раҳбарлигига талабгорлар сайлов майдонига ўзларининг баландпарвоз дастурлари-ю, ишониб бўлмас ваъдалари билан кириб келишади. Керри ҳам ўз дастури америкаликларда катта қизиқиш уйғотишига ишонмоқда. Масалан, у тўрт йил мобайнида Америка бюджетидаги 500 миллиард долларлик камомадни икки баробарга қисқартириш мумкинлиги тўғрисида бонг урмоқда. У бунинг учун давлат миқёсида ислоҳотлар ўтказиш бўйича стратегик дастурлар ишлаб чиққан эмиш.

Бир сафар у Жоржтаун университетида сайловчилар билан бўлиб ўтган учрашувда ўртаҳол яшаётган аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш мақсадида соғлиқни сақлаш тизимига катта эътибор беришини айтиб ўтди. Бундан ташқари, у бепул умумий таълимни йўлга қўймоқчи. Яқин ўн йил ичида таълимни ривожлантириш учун 200 миллиард доллар ажратиш мақсади борлигини айтди. Керрининг гапига қараганда, ҳукумат чиқимларини қисқартириш ҳисобига ўн йилда 90 миллиард долларгача маблағ тежаш мумкин экан. Шу ўринда у президент Бушни танқид қилишни ҳам унутмади. Унингча, кичик Бушнинг сиёсий «фирибгарлиги» мамлакат иқтисодиётида тузатиб бўлмайдиган «касаллик»ни келтириб чиқариши мумкин.

Республикачилар Керрининг режаларини қуруқ ваъдалардангина иборат, амалга ошириб бўлмайдиган орзу, деб ҳисоблашмоқда. Уларнинг ҳисоб-китобларига кўра, соғлиқни сақлаш тизими борасида қилинган ваъдалар ва давлат бюджетидаги тақчилликни қисқартириш учун солиқлар йиғимини 900 миллиард долларгача кўпайтиришга тўғри келади. Бу ўз-ўзидан сайловчиларга ёқмаслиги маълум.

Чўнтакдаги пуллар ҳисоби

Тиниб-тинчимас журналистлар Жон Керрининг чўнтагидаги пулларни ҳам санашга улгуришди. Сайлов компанияси олдидан кўпчилик номзодларнинг молиявий аҳволи билан ҳам қизиқиши табиий. Айни пайтда у 180 миллион доллар жамғарибди. Бу рақам сайлов куни яқинлашгани сари ўсиб бормоқда. Биргина ўтган ойнинг ўзида Керрининг банкдаги ҳисоб рақамига 34 миллион доллар келиб тушди. Шундан ҳам билса бўладики, демократ Керри кичик Бушга муносиб рақиб.

Кўп ўтмасдан Жорж Бушнинг молиявий ҳисоботи ҳам матбуотда пайдо бўлди. Биргина май ойи охирида сайлов учун тузган фондида 215 миллион доллар жамғарилган.

Жон Керрини мамлакатда катта мавқега эга бўлган шахслар орасидан ҳам қўллаб-қувватловчилар топилмоқда. Жумладан, Нью-Йорк штати сенатори ва Билл Клинтоннинг хотини Хиллари хоним Керрига ишонишмоқда. Ҳатто, маҳаллий матбуотда Керри ғалаба қозонган тақдирда Хиллари хоним катта лавозим курсиларидан бирини эгаллаши тахмин қилинмоқда.

Сўнгги маълумотларга қараганда, Жон Керри Жон Эдварсни вице-президентликка тавсия этган. Жон Эдварс ўзининг консерватив қарашлари билан америкалик ўрта қатлам орасида машҳурдир. У партияга бу курашда катта муваффақият олиб келиши мумкин.

Эътироз ва якдиллик

Одатда сайловолди жараёнларида рақиблар дастлаб бир-бирларини танқид, ҳатто айбларини топиб, фош қилишдан бошлашади. Жорж Бушнинг асосий рақибига айланиб бораётган Жон Керри ҳам ана шу анъанадан чекинганича йўқ. У Буш маъмуриятини бир сафар телевидение орқали қаттиқ танқид қилди. Унинг фикрича, АҚШ раҳбарияти дипломатия тугаган жойда фақат ҳарбий йўл тутаяпти, ҳатто иттифоқчилар фикри билан ҳам қизиқмаяпти. Сенатор Керри охир-оқибат АҚШ ўз иттифоқчиларидан айрилиб қолишидан хавотирда. Бундан ташқари, Керри Буш маъмуриятини халқаро ёрдамларни камайтиришга чақирди.

Айни пайтда Жон Керри АҚШ олиб бораётган ташқи сиёсатнинг баъзи бир жиҳатларини қўллаб-қувватлашини ҳам билдирди. Терроризмга қарши кураш жабҳасида олиб борилаётган кенг кўламли амалиётлар, мамлакат ҳарбий қудратини дунёда етакчи ўринга олиб чиқиш борасида қилинаётган ишлар шулар жумласига киради. Айниқса, демократлар АҚШнинг Афғонистон ва Ироқ масаласида олиб бораётган сиёсатини маъқуллашга мажбур бўлмоқда.

Кузатувчиларнинг фикрича, Бушнинг миллий хавфсизлик борасидаги сиёсати кўпчилик америкаликларга маъқул. Бироқ бу Керрининг имкониятларига соя ташлайди, дегани эмас.

Кимнинг қўли баланд?

Бу саволга ҳозирча аниқ жавоб айтиш қийин. Шундай бўлса-да, New York Post газетаси CBS телеканали билан ўтказган сўровнома натижаларига кўра, Жон Керрининг имкониятлари кичик Бушникидан қолишмайди. Сўровномада қатнашганларнинг 45 фоизи Керрига ишонишади ва унинг номзодини қўллаб-қувватлайди. Бушда эса бу кўрсаткич 44 фоизни ташкил қилади.

Социологларнинг қайд этишича, бу каби оммавий сайловларда ҳар доим ҳам Америка халқи икки қутбга бўлинади.

80 фоиз республикачилар тарафдорлари Ироққа қарши уюштирилган урушни ёқлайдилар. 66 фоиз демократлар бунга тескари фикрда. Шунингдек, сўровномада мамлакатнинг бугунги иқтисодий аҳволи ҳақида ҳам фикр сўралганди. 88 фоиз республикачилар ҳозирги ҳаётидан нолимайдилар. Яна 66 фоиз демократлар иқтисодий аҳволнинг ёмонлашаётганини айтадилар.

Тадқиқотларда яна бир қизиқ далил пайдо бўлди. Яъни сўровда қатнашган респондентларнинг 82 фоизини АҚШ Президентлиги курсисини ким эгаллаши унчалик қизиқтирмайди. 2000 йилда бу кўрсаткич 68 фоизни ташкил этганди. Бу рақам йилдан-йилга америкаликларда сиёсий фаоллик сустлашиб бораётганини кўрсатмайди. Чунки 74 фоиз респондентлар республикачилар ва демократлар сиёсий дастурларини аниқ фарқлай оладилар. Бу охирги йигирма тўрт йил ичидаги энг катта кўрсаткич, дея эътироф қилинмоқда.

Юнус БЎРОНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Social Watch тадқиқоти

Берлинда ўтказилган Social Watch тадқиқотлари натижасига кўра, ер юзи аҳолисининг тўртдан уч қисми энг минимал даражадаги ижтимоий ҳимояга ҳам эга эмас. Бунинг асосий сабаби камбағалликдир.

Дунё аҳолисининг барчаси учун яшаш шароитларини яхшилаш масъулиятини 1995 йил Копенгагенда ўтказилган БМТ саммити аъзолари ўз зиммасига олишганди. Форумда камбағаллик билан курашиш, барча учун таълим олиш шароитини яратиш, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, қолаверса, ҳаммани тоза ичимлик суви билан таъминлаш масалалари кўриб чиқилди.

Хўш саммитдан сўнг нима ўзгарди? Камбағаллик устидан ғалабага эришиш учун биринчи навбатда нималар қилинди? Бу саволларга жавобни БМТ саммитида қабул қилинган қарорлар бажарилиши мониторингини олиб борувчи Social Watch нодавлат ташкилоти томонидан чоп этиладиган ҳисоботларда топса бўлади. Энг сўнгги ҳисобот Берлинда тақдим этилди.

Social Watchнинг немис бўлими ҳисоботининг асосий мавзуси инсонлар хавфсизлигидир. Social Watchнинг расмий вакили Клаус Ҳайдель фикрича, инсонлар хавфсизлигини таъминлаш фақатгина уларни ҳамла, уруш ва терроризмдан ҳимоя қилишдан иборат эмас. Инсон, энг аввало, унинг иқтисодий ва ижтимоий ҳуқуқлари паймол қилинмаётгандагина хавфсиз ҳаёт кечириши мумкин.

Social Watch ярмидан кўп аҳолиси оч қолаётган 10 та мамлакатни санаб ўтади. Уларга Гаити, Ангола, Бурунди, Конго Демократик Республикаси, Эритрея, Мозамбик,Замбия, Сомали, Афғонистон ва Тожикистон кирар экан.

Ҳисоботда айтилишича, Ер шарининг кўпгина жойларида тоза сув тақчиллиги сезилиб, у ернинг аҳолиси санитарияга зид шароитларда кун кечирмоқда. Чақалоқлар ўлимининг юқорилиги ва аҳоли саводсизлиги давлатдаги ҳаёт даражасининг пастлигидан далолатдир. Клаус Ҳайделнинг таъкидлашича, Африканинг кўпгина давлатларида таълим олиш масаласи бирмунча яхшиланди. Шунга қарамай 5 та давлат, айниқса, Ангола ва Конгода ҳолат янада кескинлашди.

Аҳвол шундайлигича қолавераркан, яъни дунё аҳолисининг бир қисми паст даражада яшайверса, бой ва камбағаллар ўртасидаги жарлик кенгаяверса, дунёда норозилик кучайиб бораверади.

Ҳайделнинг фикрича, камбағалликка қарши кураш инсонлар хавфсизлигининг асосий омили бўлиб хизмат қилади, айниқса улкан глобаллашув рўй бераётган ҳозирги даврда.

Халқаро терроризмни фақатгина камбағаллик келтириб чиқаради дейиш нотўғри бўларди, албатта. Бироқ шу билан бирга, камбағаллик террорчиликка озуқа бераётганлигини инкор этиб бўлмайди. Дунёда камбағал инсонлар қанча кам бўлса, уруш ва қуролли тўқнашувларга асос бўлувчи омиллар ҳам шунча кам бўлади, дея таъкидлайди Social Watch вакили.

Айни пайтда дунё ҳамжамияти олдида турган муаммолардан бири 2015 йилгача камбағалликда ҳаёт кечираётган дунё аҳоли сонини ҳеч бўлмаса ярмига камайтиришдир. Бироқ бунинг амалга ошишига Клаус Ҳайдель шубҳа билан қарамоқда.

Бибисора ШАРИПОВА.

«ВОЛГА» «ГАЗЕЛЬ» автомобиллари СОТИЛАДИ
«ГАЗ» ОАЖнинг расмий дилери Тошкент шаҳридаги омбордан ГАЗ-31105, ГАЗ-3102 автомобиллари ва «Газель» русумидаги юк машинасини таклиф этади.

191-03-80, 191-10-43.
Автомашиналар темир йўл орқали вагонларда келтирилган.

«GARANT MEBEL» МЧЖ
мактаб, лицей, коллеж ва олий ўқув юртлари учун мебелларни арзон нархларда таклиф этади.

Улгуржи харидорларга чегирмалар берилади.
Телефонлар: 148-14-72, 104-49-17, 104-49-63, 104-49-67. Факс: 152-21-82.

«ЎЗТЕМИРЙЎЛЙЎЛОВЧИ» ОАЖНИНГ ТУРИЗМ БЎЛИМИ
барчанинг дидига мос келадиган дам олишни таклиф этади.
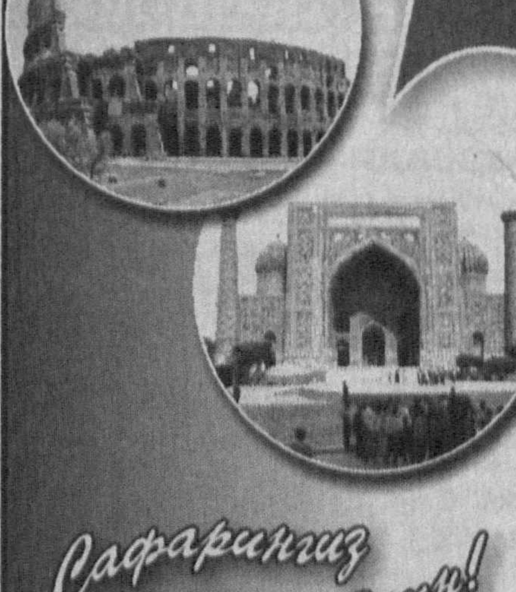
* Чорбоғ, Чимгон, Белдерсой, Тошкент денгизи — табиат қўйнида дам олиш.
* Ўзбекистоннинг санаторий ва дам олиш уйлари — даволаниш ва дам олиш.
* Самарқанд, Бухоро — автобус ёки поездда бир ва икки кунлик экскурсия сафарлари.
* Иссиққўл — тоғда жойлашган кўл қирғоғида эсда қоладиган дам олиш.
* Турлар:
- 2004 йилги Олимпия ўйинлари (Греция);
- Миср: Хургада, Шарм-ал-Шайх — Қизил денгиз қирғоғида дам олиш;
- Карлови Вари (Чехия) — дам олиш ва даволаниш;
- Туркия.
Сафарингиз мароқли ўтсин!
Хизматлар лицензияланган (лицензия №189-01) ва сертификатланган.
Телефонимиз: 199-71-83, факс: 136-46-39. www.ujdp.uz E-mail: uzjeldorpass@infonet.uz

Организация реализует со склада вТашкенте:
КАБЕЛЬ
(АВВГ, ВВГ, АСБ, ААШВ, КГ, КВВГ, ТПП, ПВ, АПВ, ППБН, ПУНП и т.д.)
ЭЛЕКТРООБОРУДОВАНИЕ
(ЯЧЕЙКИ, ТРАНСФОРМАТОРНЫЕ ПОДСТАНЦИИ, ДИЗЕЛЬ-ГЕНЕРАТОРЫ)
Товар сертифицирован
СВЕТИЛЬНИКИ
(ЛПО, ЛСП, НСП, РСП, РКУ и т.д.)
ЛАМПЫ
(ЛД, ДРЛ, ДНАТ и т.д.)
ВОЗМОЖНЫ КОНТРАКТНЫЕ ПОСТАВКИ ИЗ БЛИЖНЕГО И ДАЛЬНЕГО ЗАРУБЕЖЬЯ ПО ВАШЕМУ ЗАКАЗУ
700015, г. Ташкент, ул. Нукусская, 29-д. Дом быта "Узбекистан", 5-й этаж
Т/ф.: (998 71) 136-01-54, 133-12-84
E-mail: gamma-elektro@yandex.ru

Баҳс

ПУЛ: ҳаётий заруриятми ёки...

Яқинда қизим кўчадан хурсанд ҳолда қайтиб келди. “Аяжон, энди мен ҳам ишлаб пул топаман. Энди тушлигим учун пул бермасангиз ҳам бўлади. Сиз қарши эмасмисиз?”

Табиийки, эндигина тўққиз ёшга қадам қўяётган қизимнинг бу гапи мени ҳайратлантирди.

— Ҳанифа кеннойи менга ҳар куни 200 сўм бермоқчилар.

Сабабини суриштирдим. Кейинги йўлакда яшайдиган қўшни аёл бу йил қизи мактабга боришини, шунга қизим бўш вақтида уни мактабга тайёрлашини илтимос қилганди. Мен рози бўлгандим.

— Ҳанифа кеннойи бугун тушлик қиласан деб пул бердилар, олмайман десам аянгга ўзим айтаман, дедилар. Мана берган пуллари.

У менга 200 сўмликни тутқазди.

— Қизим, беминнат ёрдам учун пул олиш яхши эмас, қайтариб бер.

— Болани пулга ўргатманг, — дедим қўшнимни учратгач. — Эртага кимгадир қилган яхшилиги ёки ёрдами учун нимадир умидвор бўладиган, яхшиликни пул билан ўлчайдиган бўлиб қолади.

— Йўқ, — деди қўшним. — Сиз билан биз шундай тарбия топганмиз. Аслида боланинг пулга ўрганиши ёмон иш эмас. Ахир билимдонлик, ўқиш-ўрганиш билан пул топишнинг нимаси ёмон? Билими бор, яхши ўқиган одам ҳозирданоқ пул топиши мумкинлиги унинг руҳиятига сингиб боради. Бола янада яхшироқ ўқишга, ўз устида ишлашга, кўпроқ нарса билишга ҳаракат қилади.

Мен барибир пул беришларини таъқиқладим ва шу кундан эътиборан қизимни кузата бошладим. У дастлабки кунлари қўшни қиз — Севаранинг уқувсизлиги, ўйинқароқлигидан нолий бошлади. Севара ёки онаси қўнғироқ қилса, атай баҳоналар қилаётганлигини кузатдим. Бир ой ўтар-ўтмас, Севарага ёрдам беришдан ошкора бўйин товлай бошлади. Баҳона битта: “Дарсларим кўп”.

Бир куни кутилмаганда қўшним кириб келди ва қизимга пул беришига монелик қилмаслигимни илтимос қилди.

— Бирор ой кузатайлик, агар бу ҳол болага салбий таъсир қила бошласа ҳаммасига чек қўямиз. Агар репititорга олиб борсам соатига фалон сўм тўлайман, илтимос, — деди ялинганнамо.

Мен рози бўлдим.

Ўзимнинг ўқувчилик йилларим ёдимга тушди. Синфдаги 5-6 та аълочи ўқувчига ўзлаштирмовчи ўқувчилар бириктириб қўйиларди. Агар улар бирор фандан қониқарсиз баҳо олса, синф мажлисида биз ҳам улар билан ёнма-ён жазоланардик. Бу ҳол баъзан алам қиларди. Агар ижобий натижага эришса, эрталабки йиғилишда биз ҳам мақтов эшитардик. Ўзлаштирмовчи ўқувчилар билан қўшимча машғулотлар ўтказардик. Мақтовлар ҳаммамизга хуш ёқарди. Демак, рағбат омили иш берар экан...

Мен қизимга Севаранинг ойисидан пул олиши мумкинлигини айтдим ва ўша кундан эътиборан кузатувни давом эттирдим. Севара билан оғринмай дарс қиладиган, тушликка ўз “маоши”дан сарфлайдиган бўлди. Ҳатто, дафтар, қалам сингари керакли ўқув қуроллари ҳам сотиб ола бошлади.

У қўшни қиз билан машғулот ўтказишга астойдил киришган бир пайтда пул беришларини таъқиқладим. Негадир қизим бундан оғринмади ва машғулотларни ҳам тўхтатмади. У қўшниникидан ҳар куни бир янгилик топиб келар, ундан ўзи ҳам қувонарди.

— Аяжон, мени инглиз тили курсига берсангиз, тил ўрганмоқчиман. — Ва қўшиб қўйди: — Кейин Севарага ҳам ўргатаман. Ахир у менинг биринчи ўқувчим-ку! У мактабда «аъло» баҳо олса, у менинг ҳам баҳоим бўлади-ку, тўғрими?!

Мен боламдаги ўзгаришдан қувониб кетдим. Мурғаккина қизалоқ ўз меҳнати, ҳаракатлари мева бераётганидан, кимгадир яхшилик қилаётганидан хурсандлиги мени ҳам севинтирди.

Шунда ўйланиб қолдим: кимгадир қилган яхшилигидан завқ туйиш қаёқдаю, пул илинжида ёрдам бериш қаёқда?

Биз — етмишинчи йиллар болалари билан бугуннинг болалари бир-бирига деярли ўхшамайди. Дунёқараши ҳам, орзу-интилишларию онгу шуури ҳам. Шундай бўлиши ҳам, табиий.

Ҳақли савол туғилади: ўз билими сабаб болада моддий манфаатдорликка эришишига бўлган ишончнинг бўлиши яхшими, ёмонми? Агар бола кичиклигидан пул топишга ўрганса (айниқса кимгадир қилаётган яхшилиги эвазига) эртага у ҳар қандай яхшиликни пул билан ўлчайдиган, ўз манфаатини ҳамма нарсадан устун қўядиган бўлиб қолмайдими? Биз ана шу саволлар билан соҳа мутахассисларига, педагогларга мурожаат қилдик.

Маҳмуд Йўлдошев, психология фанлари номзоди:

— Назаримда, боланинг пул олиб ўқитиши маъқул. Бу ҳар икки бола учун ҳам ибрат мактаби бўлади. Негаки, бири билимдонлиги туфайли пул топаётгани учун янада яхшироқ ўқишга интилса, иккинчи бола ўз билимсизлиги сабаб пул йўқотаётганини англаб етади. Шунга қараб ҳаракат қилади.

Инсон болалигиданоқ ўз меҳнатини қадрлашни ўрганмоғи керак. Фарзандингиз сиз берган пулни ўйламай сарф қилиши мумкиндир, бироқ ўзи ишлаб топган пулга ўзгача меҳр билан қарайди. Топаётган пулининг ўз меҳнати маҳсули эканини англаб етади. Ўз билими манфаатдорлик келтираётганидан қувонади.

Зебо Аҳророва, педагогика фанлари номзоди, доцент:

— Замон сенга боқмаса, сен замонга боқ, деган мақол бор. Масалан, мен ўқувчининг пул олиб ўқитишига қарши эмасман. Бу бозор иқтисодиёти қонунияти. Болада ўқитиш, уқтириш қобилияти бор эканми, қандини урсин. Қайтанга, унинг билимдонлигидан икки оила манфаат топаяпти. Бирининг боласи пул топаётган ва шу билан ўзининг заруриятини қоплаётган бўлса, иккинчиси арзимаган пул эвазига боласини мактабга тайёрлаяпти. Яна бир ибратли томони, ўқувчининг ўзи ҳам кимгадир ўргатиш учун такроран ўқийди, изланади. Демак, ўргатаётган ўқувчи ҳам бу ишдан манфаатдор.

Назирқул Турдиев, физика-математика фанлари номзоди, доцент:

— Ривожланган мамлакатларда фарзандларини ҳали кичиклик пайтидаёқ меҳнат қилиб пул топишга ўргатишади. Токи, улар эртага иқтисодий томондан бировга қарам бўлиб қолмаслиги керак. Тўғри, ўқувчининг пул олиб иккинчи болага дарс ўтишини кимлардир нотўғри, дейиши мумкиндир. Эртага боланинг кимгадир қилаётган яхшилиги учун нимадир таъма қилиши — бу бошқа масала. Яхшилик бир ёки икки марта қилинади. Ҳар куни дарс ўтиш — сурункали меҳнат ҳисобланади. Демак, буни оддий яхшилик дейиш нотўғри.

Санъатхон Курбонова, ўқитувчи:

— Бола топаётган пул, табиийки, унинг эҳтиёжини тўлиқ қоплолмайди. Демак, ўқувчининг пул олиб дарс тайёрлатишини тўғри тушуниш керак. Биринчидан, дарс ўтиш боланинг ўзи учун ҳам такрорлаш, билимини мустаҳкамлаш бўлади. Қолаверса, умумий эҳтиёжини қондириш учун маблағ ўз-ўзидан топилмаслигини билиб олади. Беҳуда пул сарфламайдиган бўлади. Агар шу пул туфайли болада салбий ўзгариш сезилгудек бўлса, албатта, уни тузатиш керак.

МУАЛЛИФДАН:

Биз юқоридаги масала юзасидан турли касб кишилари билан суҳбатлашдик. Биров пул эвазига дарс ўтишни қораласа, кимдир қўллаб-қувватламоқда. Бу борада сизнинг фикрингиз қандай?

Мавжуда ХОЛМАТОВА,
“Халқ сўзи” мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ СОЛИҚ ҚЎМИТАСИНИНГ
ТОШКЕНТ СОЛИҚ КОЛЛЕЖИ
ўқитувчилар таркибига танлов эълон қилади.

Танловда илмий даражага, илмий унвонга ва илмий-педагогик иш стажига эга бўлган умумтаълим (она тили ва адабиёти, рус тили, тарих, математика, физика, кимё, биология, иқтисодий география, астрономия), информатика ва жисмоний тарбия фанлари бўйича юқори малакали мутахассис, коллежда ишлашга салоҳияти ва истаги бўлган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари қатнашишлари мумкин.

ТАНЛОВГА ТОПШИРИЛИШИ ЗАРУР БЎЛГАН ҲУЖЖАТЛАР:

- *коллеж директори номига ариза;*
- *талабгорнинг тўлдирилган шахсий варақаси;*
- *4х6 см. ўлчамли 4 дона рангли фотосурат;*
- *таржимаи ҳол;*
- *охирги иш жойидан хизмат тавсифномаси;*
- *олий ўқув юртини битирганлиги тўғрисидаги диплом нусхаси;*
- *илмий даражага эгалигини тасдиқловчи ҳужжат;*
- *босмадан чиққан илмий ишлари ва кашфиётлари.*

Ишга қабул қилинганлар солиқ хизмати ходимларига белгиланган имтиёзлардан фойдаланадилар.

Ҳужжатлар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида қуйидаги манзил бўйича қабул қилинади: Тошкент шаҳри, Акмал Икромов тумани, С. Юсупов кўчаси, 3-уй.
Телефонлар: 75-75-53, 75-38-86, 75-64-47.
9488Р/1599

Сиз даромадингизни кўпайтирмоқчимисиз?
Сизнинг маблағларингиз етарли эмасми?
Сизга кредит керакми?
UJB

«ЎЗУЙЖОЙЖАМҒАРМАБАНК»
Европа тикланиш ва тараққиёт банки билан ҳамкорликда Ўзбек-Япон пилот лойиҳаси доирасида кичик бизнес субъектларига микрокредитлар ажратиб келмоқда.

Сизга ҳам ушбу микрокредитларни таклиф этамиз.

«Экспресс» микрокредити
Муддати — 6-12 ойгача.
Суммаси — 2500-5000 АҚШ доллари сўм эквивалентида нақд ва нақдсиз шаклда.
Фоиз ставкаси ойига — 3-4 фоиз.

«Стандарт» микрокредити
Муддати — 6-12 ойгача.
Суммаси — 10000-20000 АҚШ доллари сўм эквивалентида нақд ва нақдсиз шаклда.
Фоиз ставкаси ойига — 3-4 фоиз.

Кичик кредитлар
Муддати — 24 ойгача.
Суммаси — 30000 АҚШ долларигача сўм эквивалентида ва нақдсиз шаклда.
Фоиз ставкаси ойига — 1,8-2,5 фоиз.

Микрокредит олиш учун банкнинг қуйидаги филиалларига мурожаат қилинг.

Шаҳар филиали: Тошкент ш., Ўзбекистон шоҳкўчаси, 16-«А» уй. Тел.: 139-12-24.
Меҳнат филиали: Тошкент ш., Хоразм к., 9-уй. Тел.: 133-90-48.
Собир Раҳимов филиали: Тошкент ш., Форобий к., 5-уй. Тел.: 114-41-81.
Сирғали филиали: Тошкент ш., А.Аҳматова к., 3-уй. Тел.: 57-06-70.
Самарқанд филиали: Самарқанд ш., Ҳ.Деҳлавий к., 31-уй. Тел.: (8-3662) 34-17-89.
Хоразм филиали: Урганч ш., Ўзбекистон к., 19-уй. Тел.: (8-3622) 6-67-51.
Наманган филиали: Наманган ш., Навоий к., 63-уй. Тел.: (8-3692) 33-39-12.
9489Р/864

O'ZSANOATQURILISHBANK
Кўпларни танишади – муносибларни танлашади !
ХИЗМАТЛАР ЛИЦЕНЗИЯЛАНГАН

Адрес: г. Ташкент, ул. Кушбеги, 18.
Тел./факс: 115 2280, 50 0419, моб.: 186 2151, 128 1738
ТОВАР СЕРТИФИЦИРОВАН

Маҳсулот сертификатланган
«MALVIL» МЧЖ
ЭЛЕКТР СТАНЦИЯЛАРНИ
ТАКЛИФ ЭТАДИ

Geko & Eisemann (Германия)
(Буюртма бўйича Тошкентдаги омбордан) Қуввати 0,7 дан 2000 кВА гача
ЭЛЕКТР АСБОБ

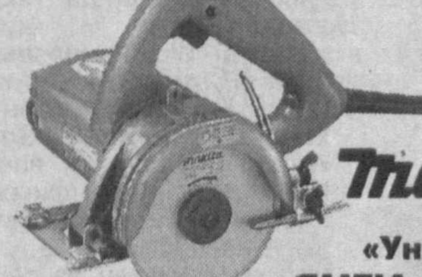

makita (Япония)
«Универсал» дўконида
ЯНГИ МАҲСУЛОТЛАР
(Навоий кўчасидаги ярмарка)
Телефон: 144-90-16.
Тўлов шакли — турлича. Кафолати — 1 йил.
700000, Тошкент ш., Малясов к., 3-уй, 113-115-хоналар.
Тел.: (998-71) 120-68-36, 137-63-98, (998-97) 110-20-36.
E-mail:malvil@email.ru; malvil@operamail.com

Турли қувватга эга бўлган тегирмон ускуналари ҳамда эҳтиёт қисмларини завод нархларида етказиб берамиз.
Сервис хизмати билан таъминлаймиз.
144-45-58
155-43-93
Товар сертификатланган

Қишлоқ хўжалик корхоналари, фермер, деҳқон ва чорва хўжаликлари раҳбарлари диққатига!
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚИШЛОҚ ВА СУВ ХЎЖАЛИГИ ВАЗИРЛИГИ ҚОШИДАГИ ДАВЛАТ УНИТАР КОРХОНАСИ ШАКЛИДАГИ
РЕСПУБЛИКА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ТЕХНИКАСИ ВА ЭҲТИЁТ ҚИСМЛАР БАЗАСИ
қуйидаги маҳсулотларни пул ўтказиш йўли билан сотади.

1. Қишлоқ хўжалик шиналари:
- 13.6х38 — 189 200 сўм;
- 15.5х38 — 212 300 сўм;
- 9.00х16 — 65 000 сўм;
- 9.5х42 — 146 200 сўм;
- 720/665 ФД — 650 000 сўм.

2. Тракторлар (Минск трактор заводи — МТЗ):
- МТЗ - 80.1.57 — 17 500 000 сўм;
- МТЗ - 82.1.57 — 17 750 000 сўм.

3. Дизелли трактор двигателлари:
- Д - 243 - 202 — 2 800 000 сўм.

Маҳсулотлар сертификатланган. Мурожаат учун телефонлар: 41-38-80, 132-12-04, факс: 132-11-06.

«ХАЛҚ СЎЗИ»га ЭЪЛОНЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
9.00 дан 18.00 гача
136-09-25
132-10-63
242-хона

Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқарувчилари диққатига!
«AGREGAT ZAVODI» ОАЖ
ОВХ-600 ВЕНТИЛЯТОРЛИ ПУРКАГИЧЛАРНИ ишлаб чиқаради ва сотади.
Тўлов — ҳисоб рақамига пул ўтказиш йўли билан.
23204 ҳисоб рақамига қисман, яъни 50 фоизгача тўлаш имконияти бор.
МАҲСУЛОТ СЕРТИФИКАТЛАНГАН.
Завод манзили: 700057. Тошкент ш., Уста Ширин к., 117-уй.
Телефонлар: 148-02-40, 148-11-02, 48-16-51, 48-29-21.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Халқаро ишлар ва парламентлараро алоқалар қўмитаси Қўмита аъзоси Д. F. Тошмуҳамедовага отаси

ҒОФУРЖОН ҳожи отанинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этади.

Ўзбекистон Бадиий академияси жамоаси Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган маданият ходими Ўткир Ярмуҳамедовга падари бузруквори

ҲОЖИ отанинг

вафоти муносабати билан таъзия изҳор этади.

«Ўзбек қоғози» очиқ акциядорлик жамияти жамоаси собиқ бошқарув раиси

Мирборий Арипович МИРАЮБОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент Давлат иқтисодиёт университети ректорати ва Бирлашган касаба уюшма қўмитаси университет Ўзбекистонда демократик жамият қуриш назарияси ва амалиёти кафедраси доценти

Рашид ГАРИПОВнинг

вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия билдиради.

Тошкент Автомобиль йўллар институти жамоаси институтнинг собиқ проректори Ж.Т.Рўзиевга фарзанди

Нодир ЖАББОРОВнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Халқ сўзи
Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати: Э. Болиев (масъул котиб — «Халқ сўзи»), П. Дюгай, Ш. Жабборов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Л. Кучеренко (масъул котиб — «Народное слово»), М. Миралимов, С. Муҳиддинов, Ш. Ризаев, А. Саидов (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), М. Сафаров, И. Ўтбосаров, А. Ҳайдаров, Ў. Ҳошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар бўлими 133-52-55;
Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 001-рақам билан рўйхатга олинган.
Буюртма Г—869, 22202 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва операторлар Жамшед Тоғаев ва Баҳодир Файзиев томонидан саҳифаланди.
Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.
[Т]-Тижорат материали

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — А. Орипов.
Навбатчи муҳаррир — У. Файзиева.
Навбатчи — Х. Эшмaнов.
Мусаҳҳиҳ — Ш. Машраббоев.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. ЎзА якуни — 21.40 Топширилди — 22.10 123456